ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

2 (8179) | 1956 оной ноябриин 21, среда | Сэн 20 мүнгэн

Ажал ехэтэй хүдэлмэриие үргэнөөр механизацилха

Хүдөө ажахые, тэрэ тоодо малажалые хурдан түргэнөөр ...жөөхэ хэрэгтэ ажал ехэ... хүдэлмэриие механиза... ...га тон шухала удхашанар... Ушар юуб гэхэдэ, имагтал ...ханизацилгын ашаар ажалай ...тээсэ дээшэлхэ, малажалай ...одукциин өөрынь үнэ сэн ...идарха, тэндэхи хүдэлмэриин ...льтура дээшэлхэ болоно ха... Тэрээн дээрэһээ боложо, ...ахын энэ һалбариһаа нилээд ...н колхознигууд сүлөөлэгдэ..., бусад шухала хэрэгтэ тэдэ...е элсүүлхэ арга олгогдохо ...оно бшуу.

Хэды тиимэ байбашье һаа, ...най республикын колхозууд... малажалай ажал ехэтэй хү...мэриие механизацилга тон ...гaлтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. ...нөө үедэ колхоз бүхэндэ ...оной малай фермэнүүдтэ гэ... абтаһан механизмууд ...жээл буйлуулха түхеэрэлгэ...д, дүүжэн харгы, үнеэ һаа... агрегат, автоуһалуури гэхэ ...тэ) харагдаха. Гансахан ...ханическаар үнеэ һааха зуу...д агрегат республикын кол...зуудта бии байна. Тэжээл ...ршэхэ, ууралтуулха меха...змууд колхоз бүридэ бии. ...д энэ техникэ ямараар хэ...длэгдэнэб, ямар ашаг туһа ...шадта хүргэнэб?

Энэ асуудалда харюу үгэхын ...ада иимэ баримтануудые ...руулая. Механическаар үнеэ ...аха агрегадуудай олонхинь ...лай фермэнүүдтэ тодхогдо...шье, тэрэниие ашагтайгаар ...эшье колхоздо хэрэглэнэ... Жэшээнь, Сэлэнгын ай...гай олонхи колхозуудта үнеэ ...аха агрегадууд хэдэн жэлэй ...да тээ абтаһан байбашье, тэ...нь миил фермын гоёолто бо...жо, энэ тэрэ айлшадай ерэ...дэ һайрхан харуулдаг үзэс...лэн зүйл болошонхой. Тель...нэй, XVIII партсъездын, ...алинай, Карл Марксын нэ...мжэтэ колхозой племенной ...рмэнүүдтэ энэ агрегадые ...шагтайгаар хэрэглэхэ дүүрэн ...га боломжо бии. Эндэ үнеэ...й типовой байранууд, хэрэг...й сагтаа абаха электрын хү... бии байна ха юм. Мүн ...алишадшье эдэ агрегадуу...й хүдэлхые хүсэһөөр үнихэ...

Тииһээ тиитэр эдэ колхозуу...й хүтэлбэрилэгшэд нүхэд ...иров, Батышев, Шагдыров, ...нкеев гэгшэд энэ шухала хэ...гтэ анхаралаа табинагүй. Олон колхозуудай фермэдэ ...ханическа һаалга эмхидхэхэ...э һаалишадайнгаа тоое үсөө-рүүлдэггүй байгаа. Нэгэ үедэ Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэ дээрэ механическа һаалга эмхидхэгдээ һэн. Тиихэ зуураа, һаалишадайнгаа тоое хороогоогүй, һаалишан бүхэндэ 8 үнеэ даалгаһаараал байгаа. Тиимэ хадань һаалишад дадаһан руугаа гэхэ гү, али механическа һаалгын аппарадые угааха, сэбэрлэхэһээ тугшаржа, тэрэ үсөөхэн үнеэдээ гараараа һаахые оролдодог байгаа бшуу. Тиихэдэнь, колхозой хүтэлбэрилэгшэд «механическа һаалгын нэмэри бага юм байна» гэжэ шал буруу тобшолол хээд, мүнөөшье болотор тэрэ агрегадаа хүдэлгэнэгүй.

Мүн олон ушарта фермэ дээрэ тодхогдоһон автоуһалуури хүдэлмэрилнэгүй. Үбэлэй үедэ тэрээндээ анхаралаа табингүй байжа, уһыень хүргэжэрхинэ. Тэжээл буйлуулха багажа зэмсэгүүдшье олон газарта хэрэглэгдэнэгүй. Имагтал үбһэ тэжээлээр дутахадаа, хабарай хабшуу сагта «запарник, запарник» гээд гүйлдэдэг зан бии.

Малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилгын иимэ хангалтагүй байһан ушар машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй энэ хэрэгые тоодоггүй, тэрээниие һайнаар хүдэлгэхын хойноһоо оролдодоггүйһөө болоно.

Иимэ хайша хэрэг, барга бүдүүлиг байдалтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй. Колхозуудай партийна эхин организацинууд, партиин айкомууд, тэрэнэй инструкторска группанууд колхозуудта бии байһан механизмуудые малай фермэ дээрэ тодхуулжа, тэрэниие таһалгаряагүй хүдэлгэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргаха, гээгдэнги һанал бодолтой эрид тэмсэхэ зэргэтэй.

МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха хэрэгтэ тусхай бригадануудые эмхидхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэриие сагүргэлжынгөө анхаралда абаха уялгатай. Тиихэ зуураа, механизм тодхогдоһон фермэ дээрэ малшадай тоо үсөөрүүлэгдэхэ, бүхы малшадай дунда һуралсал эмхидхэгдэхэ ёһотой. Малай фермые али болохоор механизацилха хэрэгтэ бүхы механизаторнуудай, колхозуудай уралан нарижуулагшадай, бүхы эдэбхитэдэй хүсэл оролдолго элсүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Малажалай түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн

...эдэр, Улан-Удэдэ, оперо ба ...эй театр соо малажалай тү...үүлэй республиканска зүблөөн ...о үнгэрбэ. Энэ зүблөөндэ рес...кын нютаг бүриһөө түрүү хү... һаалишад, хонишод, гахай... адуулгашад, шубуушад, зоо...гүүд, фермые даагшанар, кол...дай түрүүлэгшэнэр ерэжэ. ...адахи табанжэлэй түрүүшын ... хэжэ туйлаһан хүдэлмэри...гаа, саашанхи зорилгонууд...гаа, мүн хүдэлмэридөө бии ... дутуу дунданууд тухай, нэб...жэ байгаа шэнэ түрүү дүй... тухайгаа хөөрэлдэбэ.

...лөөндэ мүн манай республика...урысэдэг хүршэ Читын об...оо түлөөлэгшэд байлсаа.

...ахын жэлэй дүн ба ниитын... малай тоо толгойе олошоруулха, ...шэмыень дээшэлүүлхэ талаар ...алай хүдэлмэрилэгшэдэй зо... гэһэн асуудалаар КПСС-эй ... секретарь нүхэр **Б. И. Дуб...ин** элидхэлые зүблөөндэ ха...шад шагнажа, зүбшэн хэлсэ...

...хэлшын һүүлээр Кяхтын ...й Калининай нэрэмжэтэ кол... түрүүлэгшэ нүхэр **Цыкалода** ...тэбэ.

...үрэл Коммунистическэ пар... түүхэтэ XX съездын шиид...нүүдые бэелүүлэн, манай колхозой гэшүүд,—гэжэ нүхэр Цыкало хэлэнэ,—малайнгаа ашаг шэмые түргэнөөр дээшэлүүлжэ байна. Хэрбээ ажахын урзанда жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 484 литр һү һааһан һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 1152 литр һаагаабди. Тиихэдэ 1955 ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 1,350 грамм нооһо хайшалһан һаа, 1956 ондо 2,400 грамм хайшалагдаа. Энэ хадаа манай колхознигуудай механизаторнуудтай хамта оролдосотойгоор ажаллаһанай үрэ дүн болоно. Саашадаа бидэнэр һү, мяха, нооһо, үндэгэ абалгаяа жэл бүри улам ехэ болгожо байхабди,—гэжэ тэрэ мэдүүлнэ.

Зүблөөн дээрэ мүн Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон **Дамбаева**, Байкало-Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишан **Новосельцева**, Бурят-Монголой зооветеринарна институдай директор **Филиппов**, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Чимитов**, Тоорин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой хонишон **Гармаев** болон бусад олон хүн үгэ хэлэбэ.

Зүблөөнэй түгэсхэлдэ сугларагшад республикын бүхы малшадта хандаһан Хандалга баталан абаа.

Хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлаһан түрүүшүүл үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй ба Советскэ Союзай Правительствын Делегациин, ПОРП-ын ЦК-гэй ба Польско Арадай Республикын Правительствын Делегациин хоорондо хэгдэһэн хэлсээнүүд тушаа

ХАМТЫН МЭДҮҮЛГЭ

1956 оной ноябриин 15-һаа 18 хүрэтэр Москвада КПСС-эй ЦК-гэй ба Советскэ Союзай Правительствын Делегациин, ПОРП-ын ЦК-гэй ба Польско Арадай Республикын Делегациин хоорондо хэлсээнүүд болобо.

Хэлсээнүүдтэ Советскэ Талаһаа: КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев (Делегациие Толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд: СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшонор А. И. Микоян, М. З. Сабуров хабаадалсаба.

Хэлсээнүүдтэ Польско Талаһаа: ПОРП-ын ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Владислав Гомулка (Делегациие Толгойлогшо), ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүд: ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Александр Завадский, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Юзеф Циранкевич, экономическа түсэблэлгэ эрхилхэ Гүрэнэй комиссиин Түрүүлэгшэ Стефан Ендриховский хабаадалсаба.

Гадна, хэлсээнүүдтэ: Советскэ Талаһаа — КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүнэй кандидат СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков, СССР-эй Министрнүүд — Б. П. Бещев, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, экономическа холбоонуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Главна Управлениин Начальник К. И. Коваль, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Н. С. Патоличев, СССР-һээ ПНР-дэ байдаг Посол П. Н. Пономаренко, Армиин Генерал А. И. Антонов, СССР-эй МИД-эй Договор-Эрхын Таһагые Даагша Г. И. Тункин гэгшэд байлсаба. Польско Талаһаа—ПОРП-ын ЦК-гэй гэшүүн Евгений Шир, ПНР-эй финансын Министрын Орлогшо Витольд Тромпчинский, ПНР-эй МИД-эй Генеральна Директор Посол Мария Верна, ПНР-эй финансын Министерствын Генеральна Директор Генрик Котлицкий гэгшэд байлсаба.

I.

Үнэн зүрхэнэй ба хани барисаанай оршон байдалда уулзажа, бэе бэеэ ойлголсожо, сэхэ руунь хөөрэлдэһэнэй ашаар Советскэ Союзай ба Польско Арадай Республикын хоорондохи харилсаануудые хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ асуудалнуудаар, мүн уласхоорондын шухала шухала асуудалнуудаар Делегацинууд һанамжануудаа урагшатай һайнаар зүбшэн хэлсэбэ.

Арадуудай адли тэгшэ эрхые баримталдаг ленинскэ гол ёһонуудай үндэһөөр, Советскэ Союзай Коммунистическэ Парти, Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл Партиин хоорондохи, мүн гүрэнүүдэйнгээ хоорондохи харилсаануудые байгуулха хүсэлэнтэйнүүд байһыень, мүн тэрэшэлэн мүнөө үеын уласхоорондын оршонбайдалай гол шухала асуудалнуудые сэгнэхэдээ СССР ПНР хоёрой хараа бодолой адли байһыень Делегацинуудай хоорондо үнгэргэгдэһэн хэлсээнүүд, һанамжануудаа андалдалга харуулба.

Һүүлэй жэлнүүдтэ уласхоорондын түгшүүрилэй зарим тэды һуларуулагдаһан ябадал үгы хэхые зарим гүрэнүүдэй ээрхэг түримхэй этэгээдүүд һэдэнэ гэжэ хоёр Делегаци тоолоно. Колониальна дарлалтаһаа мэнэ һаяхан сүлөөржэ гараад, эрхэ сүлөөтэ ба бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхые хүсэжэ байһан Египедтэ Англи, Франци ба Израилиин добтолһон ушар энэ политикые харуулна.

Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн ээрхэг түримхэй добтолго юугээршье зүбтүүлэгдэхэгүй гэжэ хоёр Делегаци мэдүүлнэ. Олон хүнүүдэй алуулһан, гай хохидол ехээр тохёолдуулһан, суднаар ябаха уласхоорондын, тэрэ тоодо СССР-эй ба Польшын судануудай ябадаг шухала зам байһан Суэцкэ канал аюулгүй ябадал һэатуулһан, тэрээнтэй хамта Дүтын Зүүн зүгэй, мүн бүхы дэлхэй дээрэхи оршон байдал шангадуулһан энэ добтолгые хоёр Делегаци буруушаана.

Дай үүдхэһэн гүрэнүүд ООН-эй шиидхэбэриин ёһоор, Египедэй газар дээрэһээ сэрэгүүдээ гаргажа абаашаха зэргэтэй гэжэ хоёр Делегаци мэдүүлнэ. Египедэй үнэн зүб эрилтэнүүдые Советскэ Союз болон Польша бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ байна.

Зарим оронуудай империалистическэ этэгээдүүдэй гэмээр лэ агууехэ орон байһан Хитадай Арадай Республикын мүнөө болотороо ООН-до хуулита һууряа эзэлээдүй ушар тон таарамжагүй байна. Энэ хадаа уласхоорондын хэдэн олон шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ һаад болоно гэжэ хоёр Делегаци тоолоно. ООН-до КНР-эй хуулита эрхэ олгохо гээшэ ООН-иие бүгэдэниитын эб найрамдал байгуулха үрэ ехэтэ уласхоорондын зэбсэг болгохо шухала аргануудай нэгэниинь байһан дээрэһээнь ООН-до КНР-эй хуулита эрхые олгохын тула хэгдэжэ болохоор бүхы юумые Советскэ Союз Польша хоёр хэхэ байна.

Мүнөө үеын уласхоорондын шангадаһан оршон байдалда зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэг хороохо, атомна ба водородно зэбсэг хорихо, хариин оронуудтахи сэрэгэй базануудые усадхаха тухай, Германида США-һаа, Англиһаа, Франциһаа ба СССР-һээ байдаг зэбсэгтэ хүсэнүүдые нилээд ехээр хороохо тухай хэлсээ баталхын тула бүхы гүрэнүүд, нэн түрүүн агууехэ гүрэнүүд бүхы оролдолго гаргаха зэргэтэй гэжэ хоёр Делегаци тоолоно. Атомна ба водородно зэбсэг туршаха ябадалые хорихо гээшэ уласхоорондын түгшүүрилые бага болгохо, бэе бэедээ гүрэнүүдэй этигэлсэдэг болохо ябадалда шухала алхам боложо үгэхэ байгаа гэжэ хоёр Талаһаа бодомжолно. Буу зэбсэг хуряаха асуудал шиидхэгдээд байгаа һаа, уласхоорондын шухала шухала асуудалнуудые, тэрэ тоодо германска асуудал, европейскэ аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха асуудал шиидхэхэ шухала арга боломжо заатагүй олгохо һэн байна. Советскэ Союз ба Польшоһоо гадна, мүн бүхы Европын арадууд эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ айхабтар ехэ хүсэлэнтэй.

Арадуудай аша туһада, бүгэдэниитын эб найрамдалай аша туһада буу зэбсэг хуряаха асуудалые шиидхэхэ талаар амжалта туйлахын тула бүхы оролдолго Советскэ Союз Польша хоёр гаргаха гэжэ хоёр Делегаци мэдүүлнэ.

Делегацинууд Венгридэ болоһон событи тухай асуудалаар һанамжануудаа зүбшэн хэлсээ. Арадай-демократическа байгуулалтын туйлаһан туйлалтануудые Венгриин хүдэлмэришэн анги, Венгриин бүхы арад зон хамгаалжа шадаха гэжэ хоёр Делегаци этигэнэ. Хүдэлмэришэн-Таряашанай Революционно Правительствые хоёр Талаһаа дэмжэхэ байна. Ракошын урдань байһан правительствын политикын хорото алдуунууд усадхагдаха гэжэ соносхохо зуураа, энэ правительствын программа социалистическэ демократиие хүгжөөхэ, хоорондоо гүйсэд адли тэгшэ эрхэтэй байха, бэеэ дааһан байдалаа хүндэлэлсэхэ үндэһөөр, социалистическэ бусад оронуудтай ахадүүтэй хани харилсаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

Венгри тушаа ООН-эй абаһан зарим шиидхэбэринүүд венгерскэ арад зондо туһаламжа үзүүлхэ гэһэн бэшэ, харин Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн ээрхэг түримхэй добтолгоһоо арадуудай анхарал холодуулха ябадалда зорюулагдана гэжэ Делегацинууд тоолоно.

II.

Хани ёһоор хэлсээ хэхэ зуураа, хоёр Делегаци Советскэ ба Польско гүрэнүүдэй хоорондохи мүнөө үеын харилсаануудые бүхы талаһаань тон һайнаар хаража үзэжэ, зүбшэн хэлсэбэ.

Советскэ Союзай болон социалистическэ бусад гүрэнүүдэй хоорондохи хани харилсаае, харилсаа холбооe хүгжөөхэ, саашадань бэхижүүлхэ үндэһэ һуури тухай Советскэ Правительствын 1956 оной октябриин 30-най Деклараци социалистическэ оронуудай хоорондохи хани харилсаае хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай гэжэ хоёр Талаһаа тоолоно. Энэ Деклараци дотор хэлэгдэһэн гол ёһонууд эдэ асуудалнуудаар Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл Партиин Центральна Комитедэй VIII Пленумэй абаһан шиидхэбэринүүдтэ, мүн Польско Правительствын политикада зохилдохо байна гэжэ хоёр Талаһаа тоолоно. Хэлсээ хэхэ зуураа, хоёр Талануд Советскэ Союзай ба Польско Арадай Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаае саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулба, гүйсэд тэгшэ эрхэтэй байха, газар уһанайнгаа бүрин бүтэн байха, гүрэнэйнгөө бэеэ даанхай ба сүлөөтэ эрхэтэй байха, доторойнгоо хэрэгүүдтэ хамаархалсахагүй гол үндэһэнүүдээр СССР ПНР хоёрой хоорондохи таһаршагүй холбооной, ахадүүгэй хани барисаанай хүгжэжэ, саашадаа үргэдхэгдэжэ, бэхижүүлэгдэхэ байһанда этигэбэ. Советскэ, мүн польско арадуудай аб адляар хүсэжэ байһан Советско-Польско Холбоон гээшэ тэдэнэй аюулгүй байдалай найдамтай түшэг тулгуури мүн. Энэ Холбоон болбол Польско Арадай Республикын бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхэ, Одер ба Нейсс дээгүүр гараһан тэдэнэй хилэнүүдэй—эб найрамдалай хилэнүүдэй эбдэршэгүй байха шухала арга нүхэсэл мүн.

Советскэ Союз Польско Арадай Республика хоёрой хоорондохи харилсаа холбооной дээрэ дурсагдаһан гол ёһонууд хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэхэдээ хоёр гүрэнэй хоорондохи холбооe саашадань бэхижүүлхэ, социалистическэ лагериин нэгэдэл болон Европодохи эб найрамдалые батадхаха хэрэгтэ туһалха байна гэжэ хоёр Тала тон ехээр найдана.

III.

Хэлсээ хэхэ зуураа, Советскэ Союзай болон социалистическэ бусад гүрэнүүдэй хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбооe хүгжөөхэ, саашадань бэхижүүлхэ үндэһэ һуури тухай ССР Союзай Правительствын Деклараöиин үндэһөөр, СССР Польско Арадай Республика хоёрой хоорондохи экономическа харилсаан тухай асуудалнууд бүхы талаһаа зүбшэн хэлсэгдээ. Адли тэгшэ эрхэтэй, бэе бэедээ ашатай туһатай байха, бэе бэедээ ахадүүгэй туһаламжа үзүүлхэ үндэһөөр хоёр оронойнгоо хоорондохи экономическа харилсаа холбооe хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ саашадаашье хүсэлтэй байһанаа хоёр Тала мэдүүлбэ.

Үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада хоёр Талаһаа шиидхэгдээдүй финансова зарим тэды тоосоонуудай бии байһан ушар хэлсээнэй үедэ тодорхойлогдобо.

1945 оной августын 16-най Хэлсээнэй ёһоор, 1946—53 онуудта СССР-тэ нүүрһэ үгэжэ, Польшодо Советскэ Союзай урьһаар үгэһэн мүнгэнэй талаар 1956 оной ноябриин 1-нэй байдалаар Польша үригүй болобо гэжэ бэе бэеынгээ аша туһые хараадаа абан, хоёр Тала хэлсэбэ. Түмэр замаар ашаа шэрэһэнэй, мүн бусад зарим түлбэринүүдэй талаар бии байгаа финансова тоосоонуудые гуримшуулха гэжэ хэлсэбэ.

СССР-эй Правительство 1957 ондо Польско Арадай Республикада 1400 мянган тонно орооһо таряа үгэхэ гэжэ шиидэбэ. Энэ орооһо таряан урьһаар үгтэхэ болоно.

Хоёр Талаһаа зүбшэгдэһэн списогэй ёһоор, Советскэ Союзһаа Польшодо үгтэдэг эд бараае түлэхын тула Советскэ Правительство Польско Арадай Республикада 700 миллион түхэриг удаан болзоропой зээлеэр үгэхэ болобо.

IV.

Польшын газар дээрэ советскэ сэрэгэй частьнуудай саг зуура байһан тухай асуудалые хоёр Тала зүбшэн хэлсэбэ.

Германска милитаризмые һэргээн бодхоохогүй шухала найдабари Европын гүрэнүүдтэ үгэмөөр зүбшөөгдэмэл шиидхэбэринүүд мүнөө хүрэтэрөө абтажа шадагдаагүй байһыень хоёр Тала тэмдэглэбэ. Европын гүрэнүүдэй хоорондохи хилэнүүдэй, нэн түрүүн Польшын мүнөө байгаа хилын зүб байһые реваншистска хүсэнүүдэй саг үргэлжэ буляалдадаг ушар Европодохи харилсаануудые гуримшуулха ябадалда һаад ушаруулдаг ехэ шалтагаан болоно.

Энэ ушарһаа, мүн уласхоорондын мүнөө үеын байдал дээрэһээ Польшын газар дээрэ советскэ сэрэгэй частьнуудай саг зуура байха гээшэ зүбтэй байна, мүн энэ ушар уласхоорондын договорнуудай ба хэлсээнүүдэй ёһоор Германида советскэ сэрэгүүдэй байһантайшье холбоотой гэһэн тобшолол хоёр Тала хэбэ.

Уласхоорондын байдалые саашадаа хаража үзөөд, Польшын газар дээрэ советскэ сэрэгэй частьнуудай байха тухай, тэдэнэй тоо ба состав тухай асуудалнуудаар хоорондоо зүбшэдэг байха гэжэ хоёр тала тогтообо.

Гэхэ зуура, Польшын газар дээрэ эдэ частьнуудай байха гурим тодорхойлхо иимэ гол ёһонуудые хоёр Тала мэдэрнэ:

Польшодо советскэ сэрэгүүдэй саг зуура байһан ушар Польско гүрэнэй бэеэ даанхай байдалда, Польско Арадай Республикын доторой хэрэгүүдтэ хамаархахагүй;

советскэ сэрэгшэдэй тоо, тэдэнэй байха газар хоёр Талын тусгаар хэлсээгээр тодорхойлогдохо;

байһан газарһаань советскэ сэрэгэй частьнуудые хүдэлгэхын тула Польско Арадай Республикын Правительствын гү, али Польско засагай эрхэ түлөөлгэтэй бусад органуудай зүгһөө зүбшөөл хэрэгтэй;

Польско Арадай Республикын газар дээрэ байһан советскэ сэрэгэй частьнууд, тэдэнэй личнэ состав бүлэнэртэеэ хамтадаа Польшын хуулита ёһо гуримуудые хүндэлхэ ба сахиха уялгатай. Польшодохи советскэ сэрэгэй частьнуудта алба хээшэд тушаа Польско ба Советскэ юрисдикциин хамаархал тусгаар хэлсээнүүдээр тогтоогдохо;

Польско Арадай Республикын газар дээгүүр советскэ сэрэгүүдэй ябаха зам, болзор, мүн газар дээгүүрнь алад гараха ёһо гурим хоёр Талын тусхай Хэлсээнэй ёһоор тогтоогдохо.

Польшын газар дээрэ саг зуура байха үедөө советскэ сэрэгүүдэй эдлэхэ эрхые тодорхойлһон тусхай Хэлсээн һаяын үедэ баталагдаха.

V.

Польско-Советскэ хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ хэрэг хүтэлбэри болгон, Польшодо гэр бүлэтэй, мүн 1945 оной Советско-Польско Хэлсээнүүдэй үндэһөөр нютагаа бусаагдаха ямар нэгэн шалтагаанаар эрхэшьегүй байһан полягуудые саашадаа нютагтань бусааха ябадалда туһалха гол ёһо гуримууд тухай Делегацинууд үгөө ойлголсобо. Эдэ гол ёһонуудай үндэһөөр советскэ тусхай органууд полягуудай нютагтаа бусаха ябадалдань туһалха болоно. Болзорһоо урид табигдажа нютагаа бусаагдаха гү, али хэһээлтын газарнуудта байһан полягуудые Польшын органуудта тушааха тухай дурадхал СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үзэмжэдэ табигдаха гэжэ Советскэ Делегаци мэдүүлбэ. Нютагаа бусаагдаха болзор ба ёһо гурим тодорхойлхын тула хоёр Талын эрхэ түлөөлэлгэтэй органуудай түлөөлэгшэд һаяын үедэ уулзаха гэжэ хоёр Тала зүбшэбэ.

Хэлсээ хэхэ зуураа, һүүлэй жэлнүүдэй туршада СССР Польско Арадай Республика хоёрой хоорондо культурна харилсаа холбооной амжалтатайгаар хүгжөөгдэһые тэмдэглэбэ. СССР ПНР хоёрой хоорондохи культурна харилсаа холбоон тухай Хэлсээн 1956 оной июлиин 30-да Варшавада баталагдаһан байна. Энэ Хэлсээн наукын, культурын ба искусствын талаар польско-советскэ холбооe саашадань бүхы талаарнь хүгжөөхэ хэрэг хараална. Советскэ Союз Польско Арадай Республика хоёрой хоорондохи культурна нягта холбоо барисаан советскэ ба польско арадуудай хоорондохи үнэн сэхэ, ахадүүгэй хани барисаае бэхижүүлхэ ябадалда саашадаашье ашатай һайнаар туһалха байна.

Советскэ Союзай ба Польско Арадай Республикын политическэ, экономическа ба бусад ондоошье ажабайдалда бэелүүлэгдэжэ байһан алхамууд тухайда, социалистическэ байгуулалтадаа бэе бэеынгээ туйлаһан туйлалтанууд тухайда өөһэд өөһэдынгөө арад зондо ёһотойгоор дуулгажа байха бүхы оролдолго хэшээлээ хоёр Тала гаргаха байна. Энэ ушар польско-советскэ хани барисаае саашадань үргэдхэхэ ба бэе бэеэ ойлголсохо ябадалда туһалха байна.

Хоёр оронуудайнгаа арадуудай аша туһада зорюулагдажа хэгдэһэн хэлсээнэй үедэ һанамжануудаа үргэнөөр, сэхэ руунь зүбшэн хэлсэһэн ябадал СССР-эй болон Польско Арадай Республикын хоорондохи, Советскэ Союзай Коммунистическэ Партиин ба Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл Партиин хоорондохи хани ёһоной харилсаануудые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ ба аюулгүй байдал сахиха хэрэгтэ туһатай гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй ба Советскэ Союзай Правительствын Делегаци, ПОРП-ын ЦК-гэй ба Польско Арадай Республикын Правительствын Делегаци батаар найдана.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. ХРУЩЕВ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. БУЛГАНИН.

ПОРП-ын ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Владислав ГОМУЛКА.

ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Юзеф ЦИРАНКЕВИЧ.

Москва, 1956 оной ноябриин 18.

Буу зэбсэг хуряаха, уласхоорондын байдалай шангадалгые һуларуулха тухай асуудалаар Советскэ Правительствын МЭДУУЛГЭ

Египедтэ Англиин, Франциин болон Израилиин зэбсэгтэ добтолго хэһэнһээ уламжалан эб найрамдалай хэрэгтэ аюултай байдал тохёолдоо, дэлхэйн гурбадахи дайнай аюул тушаа асуудал бүхы арадуудай үмэнэ тон хурсаар табигдадаг болобо, Хуурай газарай сэрэгүүдые, далайн-сэрэгэй болон агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые элсүүлэн зэһэхэ, резервистнүүдые сэрэгэй албанда татаха, сэрэгэй хэрэглэмжэнүүдые хангалгада промышленностиие, транспортые, зам харилсаае тааруулан зорюулжа табиха талаар дурсагдаһан оронуудта ехэ хэмжээнүүдэй абтажа байһаниинь мэдээжэ. Тиимэ болохолоороо, илангаяа Хойто-атлантическа бүлэглэлэй (НАТО) оронуудта дайнай номнолой хэтэрмэ ехээр хэгдэдэгүй бүхы дээрэнь хараадаа абабал, үнэндөө эдэ оронуудта дайнай үеын оршон байдал бии болгогдонхой. Египедтэ эсэргүүгээр Англиин, Франциин болон Израилиин хэһэн ээрхэг түримхэй добтолгоноо, мүн эдэ оронуудта абтажа байһан сэрэгэй хэмжээнүүдһээ болон дайнай жүрөөдэлгэһөө уламжалан һандарал хохидол ехээр ушаруулха сэрэгэй шэнэ шэнэ техникэ хэрэглэлсэн тулалдаае үргэдхэхэ аюул бүри элеэр харагдадаг болоо.

Национальна шухала интересүүдэйнгээ түлөө, национальна бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан Египедтэ эсэргүүгээр ямаршье шалтагаангүйгөөр добтолгын хэгдэхэдэ, тэрэниие хамгаалха зорилготой хүдэлөөн Зүүн зүгэй арадуудай дунда эхилһэн байна. Тиихэдээ, эдэ арадууд өөһэдынгөө национальна бэеэ даанхай байдалые хамгаалалсана гээшэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ үүдхэгдэһэн сэрэгэй уршагта ябуулгада эсэргүүсэн Египедэй арад баатарлигаар тэмсэһэн, бүхы дэлхэйн арад зоной зэбүүрхэл улам ехэдэһэн байна. Энэ уршагта ябуулгые Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци мүн лэ буруушаагаа. Эдэ бүгэдын эсэстэ ээрхэг түримхэй дайн сэрэгые һүжэрөөгшэд Египедтэ эсэргүүгээр хэжэ байһан дайн байлдаагаа зогсоохо баатай болоһон байгаа. Гэбэшье, дайнай аюул зайсуулагдаба, дайн байлдаан бүри ехэ хүсэтэйгөөр саашадаа болохо шадахагүй гэжэ тоолохын аргагүй. Кипртэ, тэрэшэлэн англо-француззка сэрэгүүдэй эзэмдээд байһан Порт-Саидта зэбсэгтэ хүсэнүүдээ болон сэрэгэй техникые Англи Франци хоёр мүнөө үедэ бүри ехээр суглуулжа байна. Энэ ушар буудалдаа зогсоохо тухай Англи Франци хоёрой мэдүүлгэ хэһэнэй һүүлээр бэелүүлэгдэжэ байһан тулалдаа бүхы дэлхэйн үмэнэ абаһан уялгануудаа тэдэнэй эбдэжэ байһые харуулна. Тус баримта хадаа арадуудай хёрхо һэргэлэн байха үндэһэ баримта боложо үгэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ өөһэдынгөө сэрэгэй түсэбүүдые бэелүүлхын тулада Англи Франци хоёр дайн байлдаанай боложо байһан газарта сэрэгэй томо соединенинүүдые, тэрэ тоодо Баруун Германиин газар дээрэ байһан сэрэгүүдые эльгээһэн байна. Гадна, Франциин правительство Алжиртахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахын тулада арминнгаа нилээд ехэ хубиие Хойто Африкада эльгээгээ.

Египедтэ эсэргүү дайн байлдаанһаа уламжалан Суэцкэ канал удаан саг соо хүдэлхэеэ болибо, арабска оронуудай газар дээгүүр гарадаг нефтепроводууд һандаргагдаа, илангаяа Дундада далай соогуур нефть зөөжэ Европа абаашалтын таһалдалгые хараадаа абалсахада, Англида, Францида болон Европын бусад оронуудта тон шухала удхашанартай зам харилсаануудтань горьтойхон һаад түбэг татагдаа. Энээнһээ уламжалан шэнгэн түлишэ абалгадань Англида, Францида болон барууневрпейскэ бусад оронуудта горьтой бэрхэшээл тохёолдобо. Тиихэдэ иимэ түлишэ дурсагдаһан оронуудай промышленностьда шухала хэрэгтэй болодог, мүн шэнгэн түлишэгүйгөөр мүнөөнэй эрхэ байдалда сэрэгэй техникын хүдэлжэ шадахагүй, арминуудай байлдаа хэжэ бирахагүй байһан туладань сэрэгэй талаар шиидхэхы удхашанартай юм.

Тиимэ болохолоороо, Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн сэрэгэй уршагта ябуулганууд Англиин болон Франциин Европодохи политическэ, мүн сэрэгэй-стратегическэ байдалые горьтойгоор һуларуулаа, Хойто-атлантическа бүлэглэлэй Европодохи сэрэгэй бүхы хүсэнүүдые һуларуулба. Египедтэ эсэргүү добтолгые һүжэрөөгшэд зэбсэгтэ гол хүсэнүүдээ Дүтын Зүүн зүгэй райондо болон Хойто Африкада эльгээжэ, Европодо үлэһэн хүсэнүүдэйнгээ хангагдасые дутамаг муу болгоо. Тиимэһээ, тэдэнэй яһала түбэгтэй, болгоод гэмээр оршон байдал тохёолдобо гэжэ баруун оронуудай түсхай тушаалта хүнүүдэй болон хэблэлэй сошордонгёор тэмдэглэдэг байһаниинь тушаан болоһон ушар бэшэ байна бшуу.

Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн добтолгын түлөө зэмэтэй баруун гүрэнүүдтэхи тэдэ хүнүүд Советскэ Союз хадаа Дүтын Зүүн зүг болон Европа тушаа ээрхэг түримхэй һанаашалгануудые гаргадаг гэһэн худал хуурмаг хардалгануудые хэжэ, Египедтэ эсэргүү ээрхэт түримхэй добтолгоёо, мүн энэ уршагта ябуулгынгаа буруу һүрэһые далдалха гэжэ мүнөө үедэ оролдолго гаргана. Энэ баримтада анхарал хандуулхаар болоно.

Арад зондо эсэргүүгээр Венгридэ хэгдэһэн революцида харша сэрэгэй нюуса хэлсээнэй буруу һүрэһэнтэй дашарамдуулагдан Советскэ Союз тушаа хардалга гүрдэлгэ ехээр хэхэ гэһэн һэдэлгэнүүд гарана. Тиихэдэ, энэ ушар Дүтын Зүүн зүгтэхи, мүн Европодохи эб найрамдалда болон арадуудай аюулгүй байдалда эсэргүүгээр империалистнуудай ниитэ дээрээ хэһэн нюуса хэлсээнэй нэгэ хубинь байгаа гэжэ мүнөө балшыса элирээ. Зүүн Европын элдэб оронуудта советскэ сэрэгүүд олоор асаргадана, СССР-эй баруун болон урда хилэнүүд шадар советскэ сэрэгүүд юрэ бусаар иишэ тиишээ ябана гэхэ мэтын элдэб янзын худал хуурмаг суу мүн лэ тараагдана.

Эдэ бүгэдые «хүйтэн дай» дахяад һэргээхын тулада, мүн колониальна дарлалтын бузагай системые аршалха ба һэргээхэ гэһэн зорилгоор һүүлэй үедэ элитээр хэрэглэгдэдэг ээрхэг түримхэй гол бүлэглэл болгошо НАТО-гэй оронуудта яаралтайгаар зэбсэгжэлгые бүри шангадхахын тулада баруун зүгэй оронуудай түсхайта этэгээдүүд хэрэглэнэ.

Шанга байдал тохёолдуулга, тэрэ тоодо яаралтайгаар зэбсэгжэлгые шангадхалга хамагай түрүүндэ сэрэгэй захилнуудһаа үзэгдөөгүй ехэ барыша оложо эдидэг США-гэй, Англиин болон Франциин монополистнуудта таарамжатай байна. Иимэ оршон байдал буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ, хуурай газарай, далайн болон агаарай дайнда бэлэдхэлгэдэ зорюулагдадаг гаргашануудай гол ехэ хубиинь өөһэдынгөө хүзүүн дээрэ даажа гарадаг ажалшадһаа налог ехээр абадаг зандаа байха арга монополистнуудта олгоно.

Тиин, Египедтэ эсэргүүгээр хэгдэһэн англо-франко-израильска добтолго нэгэ талаһаа Баруун-Европодо, мүн бүхы НАТО-до орёо бэрхэ байдал тохёолдуулаа гэжэ мэдэрэгдэнэ. Нүгөө талаһав, Баруун Европа, Дүтын Зүүн зүг болон бусад тушаа Советскэ Союз ээрхэг түримхэй һанаашалга гаргана гэһэн хэбэртэй хардалгануудхэгдэнэ, дайн сэрэгые жүрөөдэлгэ али болохоор һүжэрөөгдэнэ.

Гэхэтэй хамта иимэ аргануудые хэрэглэгшэд эсэстээ абиртаад байна.

Тохёолдоод байһан таарамжатай оршон байдалые, гүрэнүүдэй хоорондохи хүсэнүүдэй тэнсүүридэ хамаатай оршон байдалай ямараар бүридэһые сохом хүтэлбэри болгодог һаа, мүн тэрэшэлэн бусадай хэлэдэг шэнги ээрхэг түримхэй һанаашалга гаргадаг һаа, Советскэ Союзнай мүнөө Атлантическа бүлэглэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ эсэргүү зүрижэ орохоор байһан ушар байдалые хэрэглэхэ һэн, Баруун Европодо харша дайн сэрэгэй зорилго табинат гэдэгыень мүнөө сагай ядерна ба реактивна зэбсэг хэрэглэншьегүйгөөр бэелүүлжэ шадаха бэлэй.

Бүхы Баруун Европодо бэхижэхэ гэһэн бодото зорилгые Советскэ Союзай үнэхөөр лэ табидаг байгаа гээшэ һаань, хүсэд зэһэнги бэлэн байһан ба зэбсэг түгэлдэр Советскэ Арми иимэ зорилгые дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр бэелүүлжэ шадаха байгаа. Тиихэдэ тэрэ оршон байдалда орходоо Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ бүришье таатай стратегическэ оршон байдал мүнөө үедэ Баруун Европодо тохёолдоод байна гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Зүгөөр, дэлхэйн бүхы арадуудай хүсэжэ байдаг эб найрамдалые аршалан хамгаалха ба бэхижүүлхэһээ ондоо ямаршье зорилго дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэстэшье, мүнөөшье үедэ СССР табидаггүй байгаа, табинашьегүй.

Советскэ Союз хадаа гансахан лэ һүүлшын жэлэй турша соо нэгэ талын хэмжээ абажа зэбсэгтэ хүсэнүүдээ тон ехээр 1.840 мянган хүнөөр хороогоо, сэрэгэйнгээ бюджедые 10 миллиард түхэригөөр бага болгоо, Порт-Артуртахи ба Порккала-Уддтахи сэрэгэйнгээ базануудые усадхаа. Баруун гүрэнүүдтэ худал хуурмаг номнолой хэгдэдэг байбашье, Советскэ Союз сэрэгүүдээ зэһэхэ, бэлэдхэхэ ба хилэ шадар асаржа табиха хүдэлмэри хэнэгүй. Тэрэнэй сэрэгүүд өөһэдынгөө юрын базануудта сэрэгэйнгээ хэрэгүүдые эрхилжэ байдаг. Түрүүшынхеэ ашаглагдажа байһан үргэн ехэ шэнэ газар дээрэ, зургаадахи табанжэлэй барилганuудта, лабораторинууд болон научна институдуудта, культурын, искусствын болон наукын элдэб һалбаринуудта советскэ арад зохёон байгуулхы амгалан ажалаа эрхилжэ байдаг.

Гүрэнүүдэй хоорондо гараһан арсалдаа буляалдаануудые дай хэжэ шиидхэхэ ябадалые Советскэ Союз хододоо буруушаадаг байһан юм, буруушааһааршье гэжэ Советскэ Правительство мэдүүлнэ. Олониитынгээ ба гүрэнэйнгөө байгууламжын ондо ондоо байһанһаа болонгүй гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ленинскэ политикые Советскэ Союз хододоо хүтэлбэри болгодог байгаа, хүтэлбэри болгоношье. Бусад гүрэнүүдтэй харилсаа байгуулхадаа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые Советскэ Правительство хүтэлбэри болгоно. Уласхоорондын арсалдаануудые дай хэжэ шиидхэлгые СССР-эй буруушаадаг тухай эдэ шиидхэбэринүүд соо бүхы дэлхэйн арад зондо элитээр мэдүүлэгдэһэн байна, мүн капиталистическэ оронуудтай социалистическэ оронуудай энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонууд тухай Советскэ Союзай эли тодо хараа бодол тэдээн дотор найруулагданхай.

Эдэ гол хараа бодолнуудые Советскэ гүрэн баримталдаг байгаа, саашадаашье шууд сэхээр баримталха байна. Юуб гэхэдэ, энэнь арад зонойнгоо байдалые улам һайжаруулха, капиталистическэ үйлэдбэриин харилсаануудай богоолшолгото ёһонһоо сүлөөрһэн обществынгоо үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ гол зорилгонуудтай социалистическэ гүрэнэй бодото шэнжэ шанарта үндэһэлнэ. Энээниие дайнай үедэ бэшэ, харин социалистическэ экономикые, культурые болон наукые хүгжөөн дэбжээхэ барагдашагүй арга боломжонуудые хэрэглэжэ шадахаар амгалан тайбан оршон байдалда хангажа болохо байна.

Дайн байлдаае болон дайнда бэлэдхэлгые хэрэглэн баяжадаг, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хэхые, бусадай газар уһые булимтаран абахые, ээрхэг түримхэй дайн байлдаа һүжэрөөхые эрмэлзэдэг олониитын тиимэ бүлэгүүд болон ангинууд Советскэ Союзда үгы юм.

Росси гээгдэнги аграрна орон байһанаа экономикоёо саашадань түргэнөөр хүгжөөн дэбжээхэ, советскэ арадай материальна ажана байдалые болон культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжотой хүсэн түгэлдэр индустриальна гүрэн түүхэтэ богонихон болзор соо болохо шадаһаниинь һайн мэдээжэ. Советскэ Союзай экономикын үзэгдөөгүй түргэнөөр ургажа байһан тухай ямар баримта гэршэлжэ үгэнэб гэхэдэ, СССР-эй промышленна продукциин хэмжээн һүүлэй 25 жэлэй турша соо 20 үлүүтэй дахин ургаа. Тиихэдэ, бүхы капиталистическэ оронуудай промышленна продукциин хэмжээн мүн энэ үе соо хоёр хүрэхэгүй дахин ургаһан байна.

Советскэ Союз угаа үргэн ехэ газар дайдатай, нүүрһэнэй, нефтиин, түмэрэй рудагай, үнгэтэ металлнуудай тон ехэ баялигтай, атомна зүйлнүүдые хэрэглэн электроэнерги үйлэдбэрилдэг шэнэ аргануудые оруулалсан энергетическэ ресурснуудай барагдашагүй запастай. Советскэ Союзай түсэбтэ экономико бүтээн гаргадаг эд бараагаа һаадгүйгөөр худалдаха арга олгоно, тиимэһээ эд бараагаа худалдахын тулада дэлгүүрнүүдые дайлач абаха тухай асуудал СССР-эй үмэнэ табигдадаггүй юм. Тэгшэ эрхэтэй, алишье таладаа ашагтай туһатай байха ябадалда үндэһэлэн бусад гүрэнүүдтэй экономическа харилсаануудаа Советскэ Союз байгуулдаг. Энэнь арадай ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ зорилгоор эд бараа һаадгүйгөөр андалдан абалсаха арга олгоно.

Советскэ Союзай арадууд социалистическэ замда ороод байхадаа арадайнгаа ажахые болон культурые хүгжөөлгэдэ үзэгдөөгүй ехэ амжалта туйлаа, тиихэдэ социалистическэ системэ эгээн лэ түрүү системэ болоно, мүн капитализмтай амгалан ёһоной экономическа мурысөө хэхэдээ, социализмын илалтые заатагүй хангахаар СССР-тэ, социалистическэ бусад оронуудта арадай ажахые хүгжөөхэ арга түс системэ олгоно гэжэ өөрынгөө дүй дуршэлһөө үнэншэһэн байна. Промышленна продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээн ехээр хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба ахин гараха зорилгонуудые советскэ арад шиидхэжэ байна. Хүсэтэ техникэдэ, ажахын социалистическэ системын зүгөөргүй булюу байһанда түшэглэн хүнэй материальна ба оюун бодолой хүсэнүүдые али бүхы талаһаань хүгжөөхэ, коммунизм байгуулгада хүргэхөөр ниитынгээ ажабайдалые зохёон байгуулжа шадахабди гэжэ советскэ хүнүүд этигэнэ.

Эб найрамдалые аршалан хамгаалха ба бэхижүүлхэ тухай советскэ арадай эрмэлзэлгэ Баруун зүгэй, мүн Зүүн зүгэй бүхы арадуудай эрмэлзэлгэнүүдтэй хүсэдөөр таараладана гэжэ Советскэ Правительство гүнзэгы ехээр этигэнэ. Атомна бомбонуудшье, танкнууд ба пушкануудшье тэдэндэ хэрэггүй, харин хубсаһа хунар, эдеэ хоол, гэр байра, үхибүүдэй һураха һургуулинууд, амгалан тайбан, ядамаргүй ерээдүй тэдэндэ хэрэгтэй. Һулаар хүгжэнги оронуудай арадууд хэтэ үеынгөө гээгдэлһээ, үгытэй ядуу байдалһаа мултаран гарахые, колониальна дарлалтын хүндэ хүшэр хойшолонгуудые усадхахые хүсэнэ.

Ээрхэг түримхэйшүүлэй амиень татахаар шууд бэлэн байһан эб найрамдал аршалан хамгаалхые эрмэлзэдэг хүсэнүүдэй ямар ехэ байһыень Дүтын Зүүн зүгтэ һүүлэй үедэ болоһон событинууд харуулаа. Тиихэдэ, зарим түрэнүүдэй ээрхэг түримхэй этэгээдүүд хубиингаа ашатуһые харан, дэлхэйн шэнэ дай һүжэрөөжэ, хүн түрэлтэндэ хүндэ хүшэр хойшолонтой сэрэгэй шэнэ тулалдаануудта арад зониие татан оруулхаар бэлэн байна гэжэ эдэ событинууд мүн лэ харуулаа.

Тиимэһээ, Советскэ Союз хадаа яаралтайгаар зэбсэгжэлгые зогсоохо, атомна болон водородно зэбсэгүүдые хорихо, эдэ зэбсэгүүдые туршажа үзэлгые хорихо тухай дурадхал энэ харюусалгатай үедэ оруулна.

Эдэ эрилтэнүүдэй дүүргэлтэ болохые бүхы арадууд ехээр хүсэнэ. Тиимэһээ эдэниие бодотоор ба түргэнөөр бэелүүлхын тулада Советскэ Правительство иигэжэ дурадхана:

1. Хоёр жэлэй турша соо Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай болон Хитадай тус бүриинь зэбсэгтэ хүсэнүүдые 1—1,5 миллион хүн хүрэтэр, Англиин болон Франциин тус бүриинь зэбсэгтэ хүсэнүүдые 650 мянган хүн хүрэтэр, бусад гүрэн бүхэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые 150—200 мянган хүн хүрэтэр хороохо.

Энээндэ түрүүшын алхам болгон СССР-эй, США-гэй болон Хитадай тус бүриинь зэбсэгтэ хүсэнүүдые түрүүшын жэлэй турша соо 2,5 миллион хүн хүрэтэр, Англиин болон Франциин тус бүриинь зэбсэгтэ хүсэнүүдые 750 мянган хүн хүрэтэр хороохо.

Иимэ жэшээтэйгээр, дурсагдаһан оронууд зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хороохо ёһотой.

2. Дээрэ дурсагдаһан болзор соо атомна ба водородно зэбсэг хорижо, ядерна зэбсэг үйлэдбэрилгые болюулха, тэрэниие хэрэглэлтые хорихо, иимэ зэбсэгэй запасуудые хүсэдөөр усадхаха ба тэдэниие гүрэнүүдэй зэбсэгжэлгэһээ гаргаха.

Түрүүшын алхам болгон атомна ба водородно зэбсэг туршажа үзэлгые дары зогсоохо.

3. США-һаа, СССР-һээ, Англиһаа болон Франциһаа Германиин газар дээрэ байһан зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гурбанайнь нэгэ хубиие 1957 оной турша соо хороохо, энэ хороолгын хойноһоо зохихо хиналта тогтоохо.

4. НАТО-до хабаадалсадаг оронуудай газар дээрэ США-һаа, Англиһаа болон Франциһаа байдаг зэбсэгтэ хүсэнүүдые, мүн Варшавска договорто хабаададаг оронуудай газар дээрэ СССР-һээ байдаг зэбсэгтэ хүсэнүүдые 1957 оной турша соо горьтойгоор хороохо.

5. Бусад гүрэнүүдэй газар дээрэ харин оронуудай зүгһөө түхеэрэгдэһэн сэрэгэй, далайн-сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй базануудые хоёр жэлэй турша соо усадхаха.

6. Зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэгые хорооһоной, атомна болон водородно зэбсэг хориһоной болон бусад гүрэнүүдэй газар дээрэ харин оронуудай зүгһөө байгуулагдаһан сэрэгэй базануудые усадхаһанай жэшээгээр хоёр жэлэй турша соо гүрэнүүдэй сэрэгэй гаргашануудые хороохо.

7. Буу зэбсэг хуряаха талаар бэедээ даажа абаһан уялгануудаа гүрэнүүдэй дүүргэлгын хойноһоо ажаглахын тулада бүхы шухала эрхэ түлөөлэлгэтэй уласхоорондын үрэ ехэтэй шанга хиналта тогтоохо.

Нэгэ гүрэнэй нүгөөдэ гүрэндөө гэнтэ добтолон орохо ябадал уридшалан зайсуулха зорилгоор гүрэнүүд бэе бэеынгээ газар дээрэхи томо портнуудта, түмэр замай бэлшэрнүүдтэ, автомобильна гол ехэ харгынууд дээрэ, аэродромуудта хиналтын постнуудые байгуулха ёһотой. Тэдэ постнууд зэбсэгтэ хүсэнүүдэй болон буу зэбсэгүүдэй түбэг татахаар суглуулагдахагүйн хойноһоо ажаглан хинажа байха зэргэтэй.

Советскэ правительство хадаа агаарһаа фотобуулгабари хэхэ түсэб гэдэг тушаа дурадхалда ямараар хандадаг байһан тухайгаа нэгэтэ бэшэ элишэлэн хэлэһэн, энэ дурадхал буу зэбсэг хуряаха ябадал хинаха, ээрхэг түримхэй ябуулганууды уридшалан зайсуулха асуудалые шиидхэжэ шадахагүй гэжэ мэдүүлһэн байгаа.

Гэбэшье, буу зэбсэг хуряаха асуудалнуудай талаар хэлсээ баталхын тулада эрилтэ болгон агаарһаа фотобуулгабари хэхэ тухай дурадхал оруулагдадаг, иимэ хэлсээ баталха хэрэгтэ горьтойхон һаад ушаруулдаг байна. Тиимэһээ энээниие хараадаа абан, Советскэ Правительство хадаа түргэнөөр хэлсээ баталха ябадалда туһалха зорилгоор Хойто-атлантическа бүлэглэлэй ба Варшавска договорто хабаададаг оронуудай зэбсэгтэ гол хүсэнүүдэй Европодо байрлажа байһан райондо, зохихо гүрэнүүдэй зүбшөөгөөд байгаа һаань, дээрэ дурсагдаһан зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондуур гараһан линиһээ баруун тээшэнь ба зүүн тээшэнь 800 километр хүрэтэр фотобуулгабари хэхэ тухай асуудал хаража үзэхөөр бэлэн байна.

Дээрэ дурсагдаһан хэмжээнүүдые бэелүүлхэ дурадхал оруулха зуураа, эдэниие бэелүүлһэнэйнгээ һүүлээр зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон бүхы түхэлэй буу зэбсэгүүдые хүсэдөөр усадхаад, гүрэнүүдэй дотоодын аюулгүй байдалые болон хилые сахихын тулада хэрэгтэй болохо хэмжээнэй милициие (полициие) имаггал үлөөхэ тухай асуудал табигдаха ёһотой болоно гэжэ Советскэ Правительство тоолоно.

Эб найрамдал хангаха политикадаа үнэн сэхэ байдаг Советскэ Правительство гүрэнүүдэй хоорондохи арсалдаае шиидхэхын тулада буу зэбсэг хэзээдэшье хэрэглэгдэхэгүй гэжэ арад зондо этигэл түрүүлхые эрмэлзэдэг байһан дээрэһээ бэе бэедээ добтололсохогүй тухай хэлсээ нэгэ талаһаа Хойто-атлантическа союзда ородог оронуудай, нүгөө талаһаа Варшавска договорто хабаададаг оронуудай хоорондо баталхые дахяад дурадхана. Тэдэндэ хабаадагшадай дунда Советскэ Союзай ба США-гэй, тайлбарилан хэлэбэл, эгээн лэ түгэлдэр зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй гүрэнүүдэй байлсаха ябадалые хараадаа абалсахада, иимэ хэлсээн уласхоорондын бүхы оршон байдалда эрид хубилалта оруулжа, уласхоорондын шанга байдал һуларуулгада, мүн гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэдэг бололгодо туһалха байна.

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалнуудые ООН-эй органуудта хаража үзэлгэ буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэг хорихо зорилгонуудые шиидхэлгэдэ мүнөө хүрэтэр ямар нэгэн бодото үрэ дүн туйлаха арга олгоогүй. Тиимэһээ энэ тал... ООН-эй органуудта саашанхи ор... долго гаргахатай хамта, энэ ас... дал шиидхэхын тулада бүри үрэ... тэй арга зам бэдэрхэ шухала... Советскэ Правительство тоол... Мүнөө тохёолдоод байһан уласх... рондын оршон байдалһаа улам... лан, дайн байлдаае уридшалан... суулха ба яаралтайгаар зэбсэгж... гые зогсоохо зорилгоор хойшо... лашагүй хэмжээнүүдые абаха ш... ла болоод байна. Энээниие хара... абан, Швейцариин Конфедера... Президентын дурадхалай... СССР-эй, США-гэй, Англиин, Ф... цин болон Индиин Правительс... нуудые Толгойлогшонорой зө... зарлабал таарамжатай гэжэ СС... эй Правительство тоолоно. Буу... сэг хуряаха хэрэгтэ хамаатай... далнуудаар хэлсээ баталха яб... лые иимэ зүблөөн хүнгэдхэжэ... байгаа. Табан гүрэнэй правит... ствонуудые толгойлогшонорой... лөөн амжалтатайгаар үнгэрөөд... гаа һаа, эдэ асуудалнуудые хар... үзэхын тулада бүри үргэн зү... зарлаха арга олгожо, тэр... НАТО-до болон Варшавска д... ворто хабаададаг бүхы оронуу... правительствонуудые толгойло... нор хабаадалсажа шадаха... Иимэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ б... хэдэн оронуудай, хамагай түрүү... Варшавска договорто, мүн НА... СЕАТО, Багдадска хэлсээн гэх... гын сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ ор... гүй Хитадай Арадай Республ... Индиин, Югославиин, Индоне... болон Бирмын правительствону... толгойлогшонорой хабаадал... һайн байгаа гэжэ Советскэ Пр... тельство тоолоно.

Хэрбээ табан гүрэнэй правит... ствонуудые толгойлогшонорой... лөө зарлаха замда бэрхэшээл то... доо һаань, Советскэ Правите... вын һанамжын ёһоор, дээрэ ду... даһан бүри үргэн зүблөө зарл... уласхоорондын байдалай шанг... гые һуларуулха, уласхоорондын... шон байдалые һайжаруулха хэ... тааралдаха байна.

Мүнөө үедэ дэлхэйн үмэнэ... замай: «хүйтэн дай» зогсоохо,... баримталха» политикаһаа а... буу зэбсэг хуряаха ба эконом... болон социальна ондо ондоо... мэнүүдтэй гүрэнүүдэй хоорондо... хэ тайбанаар зэргэ оршон б... тулада бүхы эрхэ байдал бии... гохо зам гү, али яаралтайгаар... сэгжэлгые үргэлжэлүүлхэ, «х... дай» үргэлжэлүүлхэ зам—үз... гүй хүндэ хүшэр һандаралта д... хүргэжэ бүхы дэлхэйн хүн зон... томшогүй олон ядарал зоболо... хёолдуулха замай бии байһа... римтые онсо тусгаар тэмдэглэх... хала гэжэ Советскэ Правител... тоолоно.

Зохихо гүрэнүүдэй хуулита... мэлзэлгэнүүдые хараадаа... эбэй ёһоор шиидхэхын аргагүй... мэ асуудал дэлхэй дээрэ үгы... Советскэ Правительство тоол... байгаа, тоолоһооршье. Үзэл... лай талаар гарадаг илгаан тух... лэхэ болоо һаа, тэрэнь тэдэ гүр... дэй хоорондохи харилсаа му... ха, дайнай номнол хэхэ, тэр... байтагай нэгэ гүрэнэй зүгһөө нү... гүрэндөө хүсэ хэрэглэхэ шалт... боложо шадахагүй байна. И... гаан үзэл сурталай шэнжэтэй... хэхэ аргаар шиидхэгдэхэ зэ... Энэ тэмсэлэй үедэ ямар үзэ... талай, ямар экономическа сис... булюу һайн байһаниинь ту... хүгжэлтын ябасаар элиржэ... байна.

Арадуудай хоорондын эб на... далые аршалан хамгаалхые ба... жүүлхые эрмэлзэдэг тулада... зэбсэг хуряаха тушаа өөрынг... радхалнуудые оруулха зуураа... дайнай аюул усадхахые, бүгэд... тын эб найрамдал бэхижү... үгөөрөө бэшэ, харин бодотоор... мэлзэгшэд эдэ дурадхалнуудые... бултадаа дэмжэхэ бэзэ гэжэ... жа байһанаа Советскэ Прави... ство элишэлэн мэдүүлнэ.

Д. Э. Эйзенхауэртэ, Чжоу Энь-лайда, А. Иденд... Ги Молледэ, Д. Нерудэ Н. А. Булганин бэшэгүүдые эльгээбэ

Америкын Холбоото Штадуудай Президент Д. Эйзенхауэртэ, Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Премьер Чжоу Энь-лайда, Великобританиин Премьер-Министр А. Идендэ, Франциин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ги Молледэ, Индиин Премьер-Министр Джавахарлал Нерудэ США-һаа, КНР-һээ, Великобританиһаа, Франциһаа болон Индиһээ Советскэ Союзда байдаг Посолнуудаар дамжуу... СССР-эй Министрнүүдэй Со... Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай б... гүүд ноябриин 17-до эльгээгдэ... зэбсэг хуряаха ба уласхоор... шанга байдал һуларуулха т... асуудалаар Советскэ Правит... вын дээрэ толилогдоһон Мэду... Н. А. Булганинай бэшэгүүдтэ... саргагдажа, дурсагдаһан орон... правительствонуудта эльгээ... байна.

ТАСС-эй МЭДЭЭСЭЛ

оветскэ Союз дотор 1956 оной риин 17-до ядерна зэбсэг тура үзэгдэбэ.

Тэһэрэлгэ аяар дээрэ огторгойдо хэгдэһэн байна.

Туршалга амжалтатайгаар үнгэрөө.

Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй, Польско Арадай Республикын равительствын делегаци Москваһаа мордобо

жалтатайгаар хэлсээ хэһэнэйн-үүлээр Польско Хүдэлмэришэ-Нэгэдэмэл Партиин Центральна тедэй ба Польско Арадай Рес-икын Делегаци ноябриин 18-най элэн Москваһаа тусгаар поез-Варшава бусаба.

ОРП-ын ЦК-гэй Нэгэдэхи Сек-ь Владислав Гомулка (делега-толгойлогшо), ПОРП-ын ЦК-Политбюрогой гэшүүд—ПНР-эй нэй Соведэй Түрүүлэгшэ Алек-Завадский, ПНР-эй Министр-й Соведэй Түрүүлэгшэ Юзеф нкевич, Экономическа түсэблэл-хилхэ Гүрэнэй комиссиин Тү-эгшэ Стефан Ендриховский, мүн итэй суг ябаһан хүнүүд эхэ ю бусаба.

сквагайхид Польшоһоо ерэһэн адые халуунаар үдэшэбэ. Поль-Арадай Республикын ба Совет-Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Белорусска вокзал дээрэ советскэ столицын ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд байлсаба.

Айлшадые Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, Г. К. Жуков, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-эй Госпланай Түрүүлэгшэ Н. К. Байбаков, СССР-эй министрнүүд ба бусад хүнүүд үдэшэбэ.

Үдэшэгшэдэй дунда СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудай толгойлогшод байлсаба.

Вокзал дээрэ хүндэтэ харуул жагсаагдажа, Польшын Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэбэ.

Польшын делегациие толгойлогшо ПОРП-ын ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Владислав Гомулка микрофоной үмэнэ иимэ үгэ хэлэбэ.

Нүхэр В. ГОМУЛКЫН хэлэһэн үгэ

ндэтэ нүхэд, ханинар!

льско арадай түлөөлэгшэд байманиие халуунаар угтаһанайт-үлөө танай агуухэ ороной хүн-столицаһаа мордохынгоо урда Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэ-Партиин Центральна Комите-Польско правительствын зүг-Москвагай хүн зондо, бүхы скэ арадта үнэн зүрхэнэй баяр ные хүсэнэб.

етскэ Союзай Коммунистиче-партиин, Советскэ Социали-скэ Республикануудай Союзай ительствын хүтэлбэрилэгшэдэй е ахадуугэй харилсаа холбоо-ахинаа батаар харуулһан үнэ-й дүршэлөөр баяжажа эндэһээ амнай.

харилсаа холбооной үрэ дүн хоёр оронуудта, мүн манай хэрэгтэ — Польшо Совет-оюз хоёрой хоорондохи аха-й холбоое бэхижүүлхэ хэрэгтэ шагтай, туһатай байха гэжэ эр этигэнэбди.

найрамдалда дуратай манай зондо советскэ хүнүүдэй талар-, хани ёһоор хандадаг байһанай марташагүй олон жэшээнүүдые хаража Польшодоо бусахамнай. Танай орондо, агуухэ советскэ арад зондо Польшын жиирэй хүнүүдэй тон хани ёһоор хандадаг, тиимэһээ столицадатнай үнгэргэгдэһэн манай хөөрэлдөөнэй дүнгүүдэй үнэхөөр баяртайгаар угтагдаха байһанда этигэнэбди гэжэ таанарта хэлэхэ байнаб.

Агуухэ советскэ арад мандаг!

Польско арад болон Советскэ Союзай ахадуу арадуудай хоорондохи бата бэхи хани барисаан мандаг!

Нүхэр В. Гомулкын хэлэһэн үгэ ехэ альга ташалгаар угтагдаба. Үдэшэгшэд польско ханинартаа халуунаар гар гараа барисалдан, аян замдаа амгалан ябахыень хүсэбэ.

Советско-польско хилэ хүрэтэр айлшадые СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо П. С. Патоличев, Польско Арадай Республикын хэрэгүүдээр СССР-тэ байдаг Саг Зуурын этигэмжэтэ Ю. Банак ба бусад тусхай тушаалта хүнүүд үдэшэбэ.

(ТАСС).

* *

ЕСТ, ноябриин 19. (ТАСС). ско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл иин Центральна Комитедэй ба ско Арадай Республикын Пра-ьствын делегаци Брестдэ ойр ан тоггоһоиойнгоо һүүлээр, й поездло һуужа, түрэл ороноо ная мүнөөдэр 15 час 20 мину-гараа.

СР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй стрын орлогшо Н. С. Патоли-Польско Арадай Республикын үүдээр СССР-тэ байдаг саг н этигэмжэтэ Ю. Банак, пар-Брестскэ обкомой нэгэдэхи сек-ь П. М. Машеров, партиин скэ обкомой секретарь О. С. Громова, Брестскэ облгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо М. Е. Криштофович, Брестскэ горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. М. Драгун, партиин Брестскэ горкомой нэгэдэхи секретарь И. И. Сиротов болон бусад Брестын аэродром дээрэһээ делегациие үдэшөө.

Польско Арадай Республикын, СССР-эй болон БССР-эй гүрэнэй тугуудаар вокзал гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа.

Айлшадые үдэшэлгын үедэ хүндэлэлэй харуул табигдаа. Польско Арадай Республикын, СССР-эй болон БССР-эй гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэбэ.

Советскэ Союзай Маршал нүхэр К. К. Рокоссовкиин Советскэ Союзда бусаһан тушаа

Польско национальностиин хүн байһыень хараада абан, Советскэ Союзай Маршал Рокоссовскиие Польско Сэрэгтэ алба хэхын тулада Польско Правительствын мэдэлдэ эльгээхэ гуйлтатайгаар 1949 оной ноябрьда Польско Арадай Республикын Президент байхадаа Болеслав Берут Советскэ Правительстводо хандаһан байгаа.

СССР Польшо хоёрой хани ёһоной харилсаатай байһан хадань, мүн тус асуудалые Советскэ Правительство хүсэдөөр шиидхэхэ ёһотой гэжэ нүхэр Рокоссовскиин тоолоһые хараадаа абан, Советскэ Правительство Польско Арадай Республикын Президентын гуйлтые хангаад, Советскэ Армиин сэрэгэй албанһаа Маршал Рокоссовскиие сүлөөлжэ, Польско Правительствын мэдэлдэ эльгээһэн байгаа.

Польшодо ажаллахадаа нүхэр Рокоссовский Польско Арадай Республикын Национальна оборонын министрын ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын тушаалые даадаг байгаа.

К. К. Рокоссовский өөрынгөө гуйлтаар, тэрэ даажа байһан тушаалһаа энэ оной ноябрь һарада Польско Правительстваар сүлөөлэгдэһэн, тиигээд Польско Правительствын зүбшөөлөөр Советскэ Союзда ерэһэн байна.

Немецкэ булимтарагшадһаа Польшые сүлөөлхэ ба Польшын Зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулха талаар хэһэн ажал-ябуулгынь түлөө Польско Правительствын шиидхэбэреэр К. К. Рокоссовскидо Польшын Маршалай нэрэзэргэ олгогдоһон байгаа, мүн «Виртути Милитари» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор, «Грюнвальдын» 1-дэхи шатын хэрээһээр, «Будовничи Польски Людовэй» гэжэ орденоор тэрэ шагнагдаһан байна.

Советскэ Союз ошохынь урда тээ нүхэр Рокоссовскитой Польско Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Завадский, Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл Партиин ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр Гомулка уулзалга хэжэ, Польско Арадай Республикын өөрыгөө хамгаалха шадабариие бэхижүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэһэнэйнь түлөө тэрээндэ халуун баясхалан хүргөө. Польско гүрэнэй үмэнэ ехэ габьяатай байһыень тэмдэглэһэн Правительственна Грамота нүхэр Рокоссовскидо барюулагдаа. Энэ Грамотада Польско Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл Партиин ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Владислав Гомулка, Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Александр Завадский, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Юзеф Циранкевич гараа табяа. (Текстнь доро толилогдобо).

Нүхэр Константин РОКОССОВСКИДО Польшын Маршалда

Хүндэтэ Нүхэр!

Польско Арадай Республикын Оборонын Министрын ба Польско Сэрэгэй Главнокомандалагшын тушаал даажа байхадаа Танай хэһэн шэн зоригто ажалай түлөө үнэн зүрхэнэй мэдэрэлтэйгээр баяр баясхалан хүргэнэбди.

Польско Правительствын гуйлтаар Та энэ тушаалда ороһон сагһаа хойшо, эдэ уялгануудые эрхимээр дүүргэхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр бүхы эрдэм бэлигээ болон мэргэжэл шадабаряа зорюулһан байнат.

Манай ороной өөрыгөө хамгаалха шадабариин бэхижэлгэ, Польско Сэрэгэй эмхидхэлэй, мүн зэбсэгээр хангагдасын ба һуралсалай һайжарһан ушар Танай үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилһые гэршэлнэ. Иигэжэ Та тон ехэ туһа хүргэһэн байнат.

Парти болон арад хадаа энээн тухай хэзээдэшье мартахагүй, мүн гитлеризмые бута сохихын ба Польшые сүлөөлхын түлөө болоһон тэмсэлдэ Танай гаргаһан габьяае, Танай туһа нэмэриие хэзээдэшье мартахагүй. Бидэнтэй суг ажаллаһанаа Та, нүхэр Маршал, хододоо һайнаар һанажа ябаха бэзэт гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Хамтаараа хэһэн ажал хүдэлмэримнай бидэниие ехээр ойртуулаа, мүн шухала удхашанартай байна.

Согтой еолбон, элүүр мэндэ ябахыетнай, бидэндэ бултандамнай тон үнэтэй социализмын, эб найрамдалай болон дэбжэлтын хэрэгэй түлөө саашадаа үрэ ехэтэйгээр ажаллахыетнай Танда хүсэнэбди.

Партийна ёһоор амаршалнабди!

А. ЗАВАДСКИЙ
Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ

В. ГОМУЛКА
ПОРП-ын ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь

Ю. ЦИРАНКЕВИЧ
Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

***

Советскэ Союзай Маршал нүхэр К. К. Рокоссовский энэ оной ноябриин 15-да Советскэ Союзда ерээд, СССР-эй Правительствын шиидхэбэреэр ССР Союзай Оборонын Министрын орлогшоор томилогдоо.

☆

Севастополь. Нахимовска үйлсэдэ городой драматическа театрын шэнэ байшан баригдаа. Мүнөө үедэ тэрэнэй доторхиие гоёохо хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Севастополь городой драматическа театрын шэнэ байшан.

ТАСС-эй фотохронико.

☆ ☆

Гүрэндөө тарган мяха ехээр тушаадаг болохомнай

Орон доторoo эдеэ хоолой зүйлнүүдые, тэрэ тоодо мяха элбэг дэлбэг болгохо хэрэгтэ партиин XX съезд ехэ анхаралаа хандуулһан байна. Съезд дээрэ табигдаһан зорилгонуудтай танилсаад байхадаа манай колхозой гэшүүд 1956 ондо хамта 930 центнер мяха, тэрэ тоодо 200 центнер гахайн мяха гүрэндөө тушааха гэжэ шиидээ һэн. Энэ зорилгоёо бидэнэр амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаабди. Бүри сентябрь һарын тэнгээр колхоз мяха тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосоод байба. Эбэртэ бодо мал һайнаар таргалуулагдажа, гүрэндэ тушаагдаа. Хамта 240-өөд толгой үхэр тус бүридөө дунда зэргээр 561 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдаба. Гол түлэб хүгшэрһэн малнууд байбашье, зунай бэлшээриие һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар ехээр таргалаа. Тиихэдэ гүрэндэ 400 гаран толгой хони тушааһан байнабди. Хонин бүхэн түсэбэй ёһоор 30 килограммай орондо 39 килограмм татаа.

Хайшан гэжэ бидэнэр малаа һайнаар таргалуулжа шадаабибди?

Зунай бэлшээриин эхилхэһээ холо урид һүрэгүүд сооһоо хүгшэрһэн, эрэмдэг болоһон малнуудые илгажа, хэдэн отара гүүртэнүүдые бии болгоо һэмди. Зундаа бэлшээн таргалуулагдаха малай гүүртэ, отарануудта дүршэл, шадабари ехэтэй адуулгашад эльгээгдэжэ, тэдээндэ малнууд тус тустаа шэгнэгдэһэнэйнгээ һүүлдэ тушаагдаһан байна. Эдэ малнуудтаа ногоо һайнтай бэлшээринүүдээ таһалжа үгөө һэмди. Тиихэдэ таргалуулагдаха хонид, эрьенүүд намар таряаень хуряажа абаһан полинуудта адуулагдажа эхилһэн байна. Иигэжэ гүрэндэ тушаагдаха малай зун, намарай бэлшээриие һайнаар, бодомжотойгоор эмхидхэһэнэймнай ашаар малнууд һайнаар таргалаа.

Эбэртэ бодо мал, мүн хонидоо ехээр үсөөрүүлхэгүй гэжэ энэ жэлдэ гахайнуудые олоор шахахаар хараалнабди. 200 центнерһээ бага бэшэ гахайн мяха абаха гэһэн зорилго табигдаад, гахай шахаха тусхай хэмжээ-ябуулга зохёогдоо һэн. Хамта 200-гаад гахай шахагдажа гүрэндэ тушаагдаа. Гэбэшье, 200 центнер гахайн мяха абаха гэһэн зорилго дүүргэгдэжэ шадагдаагүй. Юуб гэхэдэ, гүрэндэ тушааһан гахайнуудай тус бүридөө дунда зэргээр 65—70-аад килограмм байшоо. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, намар шахагдаха поршоонхонуудаа гахайшаднай зунай һарануудта һайнаар томо болгожо шадаагүй. Тэдэнэр колхозой амбаарһаа таряа талха хүлеэгээд лэ, зундаа һайнаар бэлшээжэ, поршоонхонуудые түргэнөөр түлжүүлхын түлөө оролдоогүй.

Малые, илангаяа эбэртэ бодо мал болон хонидые таргалуулха талаар манай малшад нилээд дүршэлтэй боложо байна. Тиигэбэшье дутагдалнууд бии. Зарим адуулгашад бэлшээриингээ газарнуудые һайнаар хэрэглэдэггүй, малаа нэгэ доронь удаан саг соо адуулжа байдаг. Бэлшээриин газарнуудые һэлгэжэ, мал бэлшээхэ арга муугаар хэрэглэгдэнэ. Тиихэдэ манай үшөө нэгэ ехэ дутагдалнуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, малые бэлшээн таргалуулһанай түлөө адуулгашадта ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гурим һайнаар тодорхойлогдоогүй байна.

В. Зверьков, Баргажанай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Кукуруза ургуулха звенонууд

Ерэхэ жэлдэ ороoһо тарианай баян ургаса абаха зорилгоор Прибайкальска аймагай колхозууд кукуруза ургуулха звенонуудые эмхидхэжэ байна. Иимэ звенонууд «Путь к коммунизму», Хрущевой, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта байгуулагданхай. Тиихэдэ Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо байгуулагдаһан Люба Угрюмовагай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай звено кукурузынгаа поли дээрэ наг шэбхэ гаргажа эхилээ. Эдэнэр һүүлэй мэдээнэй ёһоор 120 тонно наг шэбхэ гаргаад байна. Тэрэшэлэн кукурузын поли дээрэ саһа тогтоохо хаалтанууд бэлэдхэгдэһэн байха юм.

Колхозой залуушуул мүнөө кукуруза тарижа ургуулха заабаринуудые шудалжа эхилэнхэй. Занятииень колхозой агроном Нина Трапезникова хүтэлбэрилнэ. **В. Седунов.**

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛҺӨӨ

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

марай нэгэтэ үглөөгүүр һэн. зой центрһээ тээ баруулжа а ябатарнай, хорёод мори ногоохон зеленко ашаһан хүн урдаһаамнай, бооршин һаа гаража ерэбэ.

Энэл даа, ниитымнай малай үнэтэ тэжээл, — гээд колхозой лэгшэ Санжижап Гырылович ев хөөрэнэ. — Һүтэй үнеэн мнай гансал эдилгэһээ боло- юм. Тиимын тула октябрь һа-һү һаалгаяа доошолуулхагүйн, бэлдөө малаа тураахагүйн ту-һэ тэжээлээ дары зөөжэ, һаа-гүүртэ, отаранүүдта абаашажа бди, — гэжэ түрүүлэгшэ үр-лүүлнэ. Тииһээр ябатарнай зе-ашаһан мүнөөхи хүнүүд дү-ерэбэ.

Сайн байна, нүхэд,—гэжэ Сан-п Гырылович гэшүүдтэйгээ шэлэлсэхэ зуураа, үшөө хэды н зелёнко полидо үлөөб гэжэ .

Барагтай даа, мүнөөдэртэнь дүүргэхэ байхабди гээд нэгэ эр хара һахалтай залуу хү-инь харюусаад, нүхэдөө юун энь ааб гэһэндэл тэдэнээ ха-

Дүүргэхэл байхабди, — гэжэ үүлынь харюусаадхина.

э хөөрэлдөөн Бичурын аймаЖдановай нэрэмжэтэ колхозой й фермын урдахана болоо

колхоз аймаг соогоо томохон үүдай нэгэниинь юм. Ажахын эгшэ жэлдэ һү һаалгаараа бүри ажалта туйлажа, социалисти-мүрысөөндэ аймаг соогоо, мүн блика доторoo түрүү һуурида ан байна.

Колхоз ажахын үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдэй ёһоор, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1216 литр һү һааһан байна. Энэнь урзанда жэлэйхиһээ 270 гаран литрээр ехэ болоно.

Ажал хүдэлмэреэрээ суурхаһан, баян дүй дүршэлтэй болоһон түрүү һаалишад эндэ олон. Колхозой суута һаалишан Цыпилма Шадоева ажахын үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 2093 литр һү һааба. Һаалишад Дарима Абидуева—1935, Долгоржап Итыгилова 1840 литр һү һааһан байха юм. Эдэнэр зунай зүлгэ ногоотой сагта, сагаан эдеэгээ элбэг дэлбэг болгохын түлөө һүни үдэргүй оролдожо, абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаа.

Һаалишад хайшан гэжэ үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болооб гэжэ асуубал, тэдэнэй баян дүй дүршэлыень, оролдосото ажалыень харахада эли болоно.

— Хэдэхэн жэлэй саада тээ, — гэжэ һаалишан Цыпилма Шадоева хөөрэнэ, — манай колхоздо, тэрэшэлэн аймагай бусадшье колхозуудта нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ һү ехээр һаагдахагүй гэжэ тоолодог байһан юм. Тиимэһээ нютагайнгаа үүлтэрэй үнеэдтэ хайша хэрэгээр хандадаг, муугаар эдеэлүүлдэг, харууһалдаг байгаабди.

Зүгөөр зарим түрүү һаалишад оролдосотой ажалайнгаа ашаар нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болоһон байна. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл юу харуулааб гэхэдэ, малаа һайнаар эдеэлүүлжэ, тэдэнээ зүбөөр харууһалжа, недели бүхэндэ бэлшээриеэ һэлгэжэ, һүниндөө адуулжа байбал, ямаршье үүлтэрэй үнеэдһээ һү ехээр һаажа болохо байна бшуу. Тиимын тула колхозой правлени, партийна организаци ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ эхилээ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз ехэхэн талмай дээрэ кукуруза тарижа, тэрээнһээ һайн ургаса хуряаһан, силос ехээр дараһан байгаа. Тиихэдэ гүүртын һаалишад үнгэрһэн үбэлһөө эхилжэ бүхы үнеэдээ уянда байлгажа эдеэлүүлдэг болоо һэн.

Эдэ бүгэдын ашаар һү һаалга нилээдгүй дээшэлээ.

Энээнһээ гадна, гүүртын үнеэд зунай эхинһээ хойшо һүниндөө адуулагдана.

— Һаамхай үнеэдые һүниин сагта адуулхада ехэл һайн гэжэ һанагдана. Ушар юуб гэхэдэ, нэгэ заримдаа хура бороотой сагта һүниндөө бэлшээнгүй байхадамнай, үнеэд һүеэ хараа байса татагша һэн, — гэжэ һаалишан Долгоржап Итыгилова хөөрэнэ.

Зунай, намарай сагта үнеэдые түхэреэн сүүдхэ соо адуулхын тулада үдэшын һаалгые эртэхэнэ дүүргээд, малаа бэлшээридэ гаргажа, үүр хираан болотор адуулна. Тиихэдэ һүниин адуулганай бэрхэтэйшэг байһан туладань хоёр хүн ябадаг байна. Ажалай дүй дүршэл ехэтэй болоһон нүхэд Намсарай Эрдынеев, Жамба Номинов гэгшэд үдэрэй адуулгашадаар нэгэдэхи, хоёрдохи фермэнүүдтэ хүдэлмэрилнэ.

— Зунай һарануудта холын бэлшээриин, илангаяа ногоо һайнтай газарые зүбөөр хэрэглэхын түлөө бидэнэр оролдодогбди,—гэжэ мал адуулагша Номинов хөөрэнэ. — Малаймнай бэлшээри гол түлэб Хёлго голые зубшаад, Хангалта, Нүхэтын гол, Ара Хэрээтэ гэжэ газарнуудта юм. Илангаяа зунай халуун үдэрнүүдтэ үнеэдээ Хёлго голдо оруулжа нэгэ хэды саг соо тиирүүлдэг зантайбди. Мал уһанһаа гараад эдеэлхэдээ ехэ һайнаар, удаан саг соо бэлшэдэг юм.

Адууһа малһаа ашаг шэмэ ехээр абалга адуулга, харууһалгын хүсэн гэжэ һаалишад зүбөөр хэлсэдэг. Тиимэһээ эндэхи һаалишад илангаяа зунай зулгы, намарай налуу сагта үнеэдээ үдэр һүнигүй холын һайн бэлшээридэ адуулжа хүсэ шадалыень нэмээдэг.

Тэрэшэлэн үнеэдтэ ногоон тэжээл сүүдхэдээ нэгэ дахин үгтэнэ. Ногоон конвейертэ гэжэ кукуруза, наран сэсэг болон зелёнко таригдаһан байна. Һаалишад өөһэдөө поли дээрэ ошожо, кукурузын ургасые сабшажа, газаагаа асараад байдаг. Тиин тэрэнээ үдэшын һаалгын урда тээ үнеэдтээ үгэдэг юм. Нэгэ үнеэндэ дунда зэргээр 8—10 килограмм ногоон тэжээл эдюулэгдэнэ.

Һайн бэлшээридэ ябаһан ба нэмэлтэ тэжээл эдиһэн үнеэд үдэртөө 9—10 литр һү үгэдэг болоо һэн.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Цыпилма Шадоева, Дарима Абидуева, Долгоржап Итыгилова гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлнэ. Эдэ һаалишад үдэртөө үнеэ бүриһөө дунда зэргээр 10—12 литр һү һааһан байна. Тиихэдэ колхозой арбан табаад һаалишад үдэртөө хахад пүүдһээ дээшэ һү үнеэн бүриһөө һаагаа.

Ажахын жэлэй дүнгөөр гүүртэнүүд хоорондын дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ ахалагша һаалишан Цыпилма Шадоевагай даадаг гүүртынхид түрүү һуурида гаража, колхозой правлениин, партийна организациин дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Тиихэдэ түрүү һаалишадта Бичурын МТС-эй директорой болон партийна организациин Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

— Үнеэдые һаагдажа байха үедэнь һайтар эдеэлүүлхэ, харууһалхаһаа гадна, саг сооиь шэргээлгэ, шэргээд байхадань эдеэлүүлгэ ехэхэн удхашанартай, — гэжэ һаалишан комсомолка Марфа Багидаева хөөрэнэ.

Энээн тушаа урдань анхарал багаар хандуулагдадаг байгаа. Һаалишад өөһэдынгөө дураар үнеэдээ шэргээгээд, тугаллатарынь зүбөөр харууһалдаггүй һэн. Һүүлэй хэдэхэн жэлнүүдтэ түрэхэһөөнь 50—60 хоног урид үнеэдые шэргээдэг болоо. Тиихэдээ үнеэнэй наһа, бэеын шанар, тарган туранхайень хараадаа абалсадаг.

Шэргэһэн үнеэд тугаллатараа һайнаар эдеэлүүлэгдэжэ байдаг. Тиимэһээ һаалишан бүхэн энээниие хараадаа абажа, үнеэнэйнгээ шэргэһэнһээ хойшо түрэхэ саг болоторынь өөһэдөө харууһална. Харин энээнһээ урдахи жэлнүүдтэ шэргэһэн үнеэдые гансахан лэ мал адуулагшад харууһалдаг һэн.

Тугаллаһанайнь удаа үнеэдэй хойноһоо һаалишад анхаралтайгаар харууһална. Түрүүшын гурба, дүрбэн үдэр үнеэдтэ гансал үбһэ үгэдэг, тураһан үнеэдтэ оpooһо, овёс уһанда холижо байгаад үгэдэг болонхой. Удаань зургаа, долоон хоногой үнгэрһэн хойно шэмэтэ тэжээл (кукурузын силос) үгтэжэ, имагтал 10—12 хоногой үнгэрөөд байхада үнеэн хүсэд нормоороо эдеэлнэ.

Гүүртын һаалишан бүхэн үнеэдые зүбөөр һаалгада анхаралаа ехээр табидаг. Ходо нэгэ сагта үнеэдые һааха, һаахынгаа урда тээ дэлэнгыень нидхэрхэ, мүн һаажашье байхадаа, һаалгын һүүл багта нидхэрхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Илангаяа шэнэ тугаллаһан үнеэдэй дэлэнгые нидхэрхэ тон шухала гэжэ һаалишад тоолоно.

Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тула тэдэниие һайн, дулаан байраар хангаха хэрэгтэй бшуу. Тиимын тула колхозой хүтэлбэрилэгшэд барилгын хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр хандуулна.

Модошо дархашуулай бригада үнеэдэй байрануудые һэльбэн заһабарилха түсэбөө дүүргэнхэй. Мүн малшадай байха гэр байранууд үбэлдэ сүм бэлэн болгогдоо.

Ороной түрүү колхозуудай жэшээгээр Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхид үнеэдээ үдэртөө хоёр дахин һаадаг болонхой. Энэнь һайн үрэ дүн харуулаа. Юуб гэхэдэ, үнеэдээ гурба дахин һаахадань һүүлшын һаалган үдэшын аяар арбан час болоһон хойно эхилжэ, һаалгань һүниин тэндэ 12 часта дүүрэдэг байһан юм. Энээнэй һүүлээр һүниин бэлшээридэ гараһан мал биража эдеэлдэгшьегүй, һүшье ехээр үгэдэггүй байгаа. Харин мүнөө абажа үзэхэдэ, һуратгүй ехэ һүн һаагдадаг, малшье сададаг болоо.

Колхозой правлени, партийна организаци һаалишадайнгаа габшагай ажалые тэмдэглэн, ажахын жэлэй дүүрэхэдэ 12 тугал, 120 гаран хурьга, 360 литр һү, 25 мянган түхэриг мүнгэ нэмэлтэ түлбэридэ үгэһэн байна.

Тэрэшэлэн колхозой һаалишад ажахын энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо бүри ехэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байнхай. Ажахын энэ жэлэй октябрь һарада колхоз хамта дээрээ 18223 литр һү һааба. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин дээшэлээ.

Иигэжэ Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгожо, ажалайнгаа эмхидхэлые үдэр ерэхэ бүри һайжаруулан, амжалтын шэнэ замаар ябана.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Манай республикын һонин

Залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байра

Дүрбэн дабхар томо байшанда ороод ута һаруул коридор соогуурнь ябахадатнай, 12,..68,..90... гэһэн номертой олон таһалгануud харагдаха. Энэ хадаа республикын томо предприятинуудай нэгэн—паровозо-вагонно заводой залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байра гээшэ.

Фабрична, заводской, түмэр замай училищинууд, техникумүүдые дүүргэһэн залуу хүдэлмэришэд энэ заводто ерэжэл, ерэжэл байдаг. Тэдэнние байра байдалаар хангаха хэрэгтэ заводой дирекци, партийна эхин организаци ехэ анхарал хандуулна. Хамтын байрада орогшод оро дэбисхэрээр хангагдадаг. Таһалга бүхэндэнь радиорепродуктор тодхоотой, хубсаһанай шкаф, тумбочка, стулнууд бии. Хамтын кухни, хубсаһа утааха газар гэхэ мэтэ доодо дабхартань түхеэрэгдэнхэй.

Тэрэ байрын дэргэдэхи улаан булан культурын ёһото гуламта болонхой. Хүмүүжүүлэгшэ Иван Яковлевич Гаськовой хүтэлбэри доро клубай хүдэлмэри ябуулагдана. Тэндэнь мэргэн буудагшадай, мотоциклистнүүдэй, шатарай, фотодо дуратайшуулай кружогууд эмхидхэгдээ. Тэдээндэнь хамта 60 гаран хүн хабаадана. Кружогуудта хабаададаг залуушуулай шэнэ мэргэжэл шудалха хэрэгтэнь ДОСААФ-эй комитедэй эдэбхитэд Помулев, Сычев ехэ туһа хүргэнэ. Һаяхан нүхэр Помулевай хүтэлбэриллэг мотоциклистнүүдэй кружогые 16 залуу хүдэлмэрилэгшэд дүүргээ. Мүн мэргэн буудагшадай кружогто хабаадагшад мүрысэжэ, завод соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн байха юм.

Хамтын байрада ариг сэбэрые сахиха, гурим журам бэхижүүлхэ зорилгоор тусхай комисси тогтоогдонхой. Мүн лекци уншадаг, хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэдэг байна. Комиссиин гэшүүд ханын газетэ гаргадаг,

ариг сэбэрэй түлөө мүрысөө эмхидхэдэг юм. «Кусачка» гэжэ ханын газетын редактор—паровоз хабсаралгын цехын электромонтёр нүхэр Иванов газетынгаа хүдэлмэридэ эдэбхитэдые олоор хабаадуулна. Тэрэнь жаяг заршам эбдэгшэдые, һаланаар байдаг хүнүүдые шангаар шүүмжэлдэг, үдэшын һургуулинуудта, кружогуудта һурадаг эдэбхитэй хүнүүдые магтажа бэшэдэг. Иигэжэ комендантын, хүмүүжүүлэгшын хүдэлмэридэ тодорхой туһаламжа үзүүлнэ.

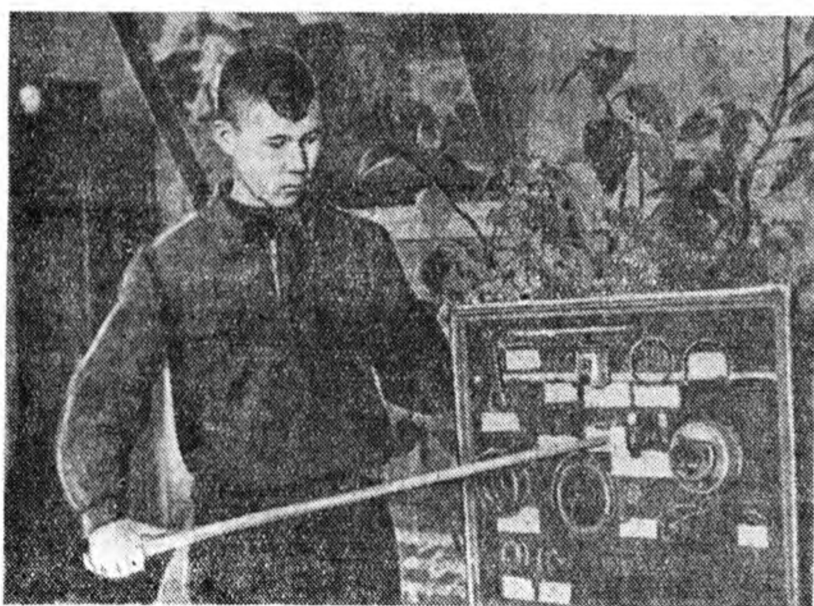
Хамтын байрада байдаг залуу хүдэлмэрилэгшэдэй 60 гараниинь мүнөө үдэшын дунда һургуулида, түмэр замай техникумдэ һурадаг. Тэрэ тоодо залуу хүдэлмэрилэгшэд В. Чапанов, В. Бурмакин, А. Хохлов, П. Имашенов болон бусад амжалтатайгаар һурана.

1955—56 оной һуралсалай жэлдэ Бичурын аймагай Шэбэртын дунда һургуули дүүргээд, заводто хүдэлмэрилхөө ерэһэн комсомолец Намсарай Содномов тухай хэдэн үгэ хэлэе. Паровоз хабсардаг цехтэ мастер Фроловой хүтэлбэреэр фрезеровщигэй мэргэжэл шудалжа байна.

—Би түмэр замшан болохые ехэтэ хүсэдэгби. Ажаллажа байгаад 10-дахи классай программа, илангаяа математикаар дабтаха гэжэ шиидэнхэйб. Саашадаа түмэр замай дээдэ һургуулида орохо зорилготойб, —гэжэ нүхэр Содномов хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байра. 2. Паровоз хабсардаг цехын хүдэлмэришэн Н. Содномов, кузнечнэ цехын хүдэлмэришэн Ф. Ковалев гэгшэд улаан булан соо бильярд наадажа байна. 3. Вагон хабсардаг цехын слесарь Иван Будников мотоциклистнүүдэй кружогой хэшээлдэ харюусажа байна.

Е. Ринчинова, Ф. Сорокин.

Азиин оронуудаар Чжоу Энь-лай аяншалхань

ПЕКИН, ноябриин 17. (ТАСС). Азиин хэдэн оронуудай правительствонуудай уряалаар КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лай Вьетнамай Демократическа Республикада, Камбоджида, Индидэ, Бирмадэ, Пакистанда, Непалда, Афганистанда хани ёһоор аяншалхань.

Мүнөөдэр Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй премьер Вьетнамай Демократическа Республика ошохоёо тусхай самолёдто һуужа гараа. Чжоу Энь-лайтай хамта Гүрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Хэ Лун болон бусад хүнүүд ошолсоо.

Чжоу Энь-лай Ханой ерэбэ

ХАНОЙ, ноябриин 18. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын уряалаар Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Премьер Чжоу Энь-лай, мүн тэрэнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд мүнөөдэр Ханойдо ерэбэ гэжэ Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Чжоу Энь-лайе Премьер-Министр ба ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донг, Премьер-Министрын Орлогшо Фан Ке Тоаи, Вьетнамай Арадай армиин толгойлогшо генерал Во Нгуен Зиап болон бусад тушаалта хүнүүд уттаа.

Залуу консерваторнуудай суглаан дээрэ А. Иден үгэ хэлээ

ЛОНДОН, ноябриин 18. (ТАСС). Үсэгэлдэр «Ройял фестивал-холл» гэжэ лондонско зал соо залуу консерваторнуудай суглаан боложо, тэндэ Англиин премьер-министр А. Иден үгэ хэлээ.

Дүтын зүүн зүгтэ боложо байһан юумэнүүд тухай тэрэ тогтожо хэлэһэн байна. Иден иигэжэ хэлээ: «Манай, мүн манай французска союзнигуудай хэһэн юумэнүүдые бидэнэр зүбтүүлнэгүйбди, зүбтүүлхэшьегүйбди». Тиигэбэшье, Иденэй хэлэһэн үгэнүүд англо-французска эзэрхэг добтолгонуудые зүбтүүлхэ гэһэн һэдэлгэтэй байгаа.

Урдань байгаа Суэцкэ каналай компаниие Египедэй национализацилга хадаа «ехэ хохидол» болохо, суднаар ябалгые һаатуулха байна гэжэ Иден дахинаа баталан хэлэбэ. Зүгөөр имагтал англо-французска эзэрхэг добтолго Египедтэ хэгдэжэ, каналаар ябаха аргагүй болгогдоһониинь мэдээжэ.

Өөһэдынгөө сэрэгүүдтэ буудалдаа зогсоохо тухай английска правительствын захиралта үгэһэн тухай Иден тэмдэглэбэшье, Египедэй газар дайда дээрэһээ хариин сэрэгүүдые гаргаха тухай Англидашье, мүн ондоошье оронуудта арад зоной эрилтэ хэжэ байһан тухай дуугай үнгэрбэ.

Һүүлээрнь тэрэ Венгридэ болоһон ушар тухай хэлэхэ зуураа, эндэ болоһон юумэнэй удхые бүдүүлигээр хазагайруулһан байна. Фашистска алууршадые Иден «эрхэ сүлөөгэй, демократиин» түлөө тэмсэгшэд гэжэ харуулхаяа һэдээ.

Түгэсхэлдөө Иден Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ябуулга тушаа тогтон хэлэхэ зуураа, Дүтын зүүн зүгтэ Англиин хэжэ байһан эзэрхэг ябуулгануудые зүбтүүлхэеэ оролдобо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесси

Ноябриин 16-най үдэрэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 17. (ТАСС) Энэ үдэрэй заседани дээрэ шухала гэжэ тоолоһон асуудалнуудаараа делегадууд өөһэдынгөө правительствонуудай хараа шэглэлнүүд тухай хөөрэлдэбэ. Мүнөөдэрэй заседани дээрэ Бразилиин, Ирагай, США-гэй, Эквадорай, Португалиин, Доминиканска Республикын түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Уласхоорондын шангадажа байгаа байдалые «улам саашадань һүжэрөөхэгүйн тула сэсэ, тэсэбэри харуулая» гэжэ ООН-эй гэшүүдые Бразилиин делегат Де Фрейтас-Валле уряалба. Гэбэшье, Бразилиин делегат тиимэ бүтэмжэтэй һайн дурадхал оруулжа шадаагүй. Урдань Суэцкэ канал эзэмдэгшэдэй талые харалсахые уряалан, Англиин, Франциин болон Израилиин Египедтэ добтолһон ябадалые зүбтүүлхые оролдоо. Удаань Бразилиин делегат Венгридэхи контрреволюционно һүйдхэгшэдые дэмжэхыень ООН-до эрилтэ табяа. Ирагай делегат Джэмали Дүтын зүүн зүгтэ боложо байгаа юумэнүүд тухай тогтожо хөөрэбэ. Бүримүһэн бэеэ даахын, өөһэдынгөө газар дайдын ойроо хүртэшэгүй байха ябадалые хангахын түлөө Аравиин оронуудай арадуудай тэмсэлдэ һаад хэгдэжэ, энэ райондо гол түлэб түгшүүрилтэ байдал тохёолдоо гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Ирагай түлөөлэгшэ Франциин, Англиин болон Израилиин Египедтэ добтолһон ушарые буруушаагаа. Египедтэ добтолһон Англи, Францисэрэгүүдээ дары гаргаха ёһотой гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Гэхэтээ хамта Джемали Советскэ Союзай амгалан тайбан политикын удхые ондоо болгожо, үнэндөө хадаа булимтаран орогшодой ябуулгануудые зүбтүүлхэеэ хүсэһэн байна.

США-гэй делегат Герберт Гувер (бага) Дүтын зүүн зүгтэ, Венгридэ боложо байгаа юумэнүүдые хоёр шухала асуудалнууд болгон нэрлээ. Зүгөөр тэрэ «Венгридэхи байдал» гэдэгые онсолон тэмдэглэһэн ба[...] юм. Герберт Гувер мүнөө гүрэ[...] секретариин уялгые дүүргэжэ ба[...] хай.

«Венгерскэ асуудалые» хар[...] үзэлгые шухала гэжэ тоолохо з[...] тэ тэрэ табиба. Хэбэрынь тэрэ[...] асуудал тушаа али болохоор шу[...] татажа, Египедтэ Израилиин, [...] лиин болон Франциин эзэрхэг ябу[...] га хэжэ байһан ушарһаа Ас[...] блейн, дэлхэйн олониитын анх[...] лые һамааруулха һанаатай ба[...]

Дүтын Зүүн зүгтэхи байда[...] шаа тэрэ хэлэхэ зуураа, Нэгэд[...] Нацануудай организациин шии[...] бэрие бэелүүлэн «сугтаа хүдэ[...] рилхөөр бэлэн байһан» туха[...] Англиин, Франциин болон Изр[...] лиин мэдүүлгые һайшаан амар[...] ба. Дүтын Зүүн зүгтэ һайн дур[...] най ерэхэеэ байһан тухай мэдэ[...] лэй абтаад байхада һанаагаа з[...] жо байһан тухайгаа Гувер м[...] лээ. Египедэй газар дайда дээр[...] булимтарагшадай сэрэгүүдые [...] гаргаха тухай эрилтэдэ США [...] ямараар хандажа байһан туха[...] вер юушье хэлээгүй.

Атомна хүсэнэй талаар уласхоо[...] дын агентствын бии болоһон [...] лые, урагшаа хэгдэһэн ехэ а[...] гэжэ нэрэлэн, Гувер һайшааба.

Буу зэбсэг хуряаха тухай х[...] зуураа, энэ асуудалай шиидхэ[...] гүй байһанда Советскэ Союз [...] тэй гэжэ хэлэхэеэ тэрэ һэдэбэ.

Үдэрэй заседани дээрэ мүн [...] дорай түлөөлэгшэ Трухильо, По[...] галиин түлөөлэгшэ Кунья үгэ [...] бэ. Тэдэнэр Баруун гүрэнүүдэй [...] лониальна политикые зүбтү[...] оролдоо.

Заседаниин түгэсхэлдэ Ассамб[...] түрүүлэгшэ «зарим делегацинуу[...] гүйлтаар юрэнхыгөөр һаналаа [...] сэлгэ таһалдуулагдаба, нояб[...] 19-нэй пленарна заседани [...] «Венгридэхи байдал» гэдэг асу[...] хаража үзэгдэхэ байна гэжэ [...] дүүлбэ.

Сириин Премьер-Министрын мэдүүл[...]

ЛОНДОН, ноябриин 18. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Дамаскһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, арабска гүрэнүүдэй толгойлогшонорой Бейрудтэ болоһон зүблөөн дээрэ абтаһан резолюцинуудые бэелүүлхэ гэжэ арабска оронууд эрид шиидээ гэжэ Сириин премьер-министр Сабри Асали үсэгэлдэр мэдүүлээ.

Арабска гүрэнүүдэй толгойло[...] нор, гэжэ Сабри Асали хэлээ, [...] гүүдээ саг дары гарган абаа[...] тушаа ООН-эй резолюциие бэ[...] лээгүй һаатнай, арабска бүхы [...] нууд тантай харилсаагаа та[...] гэжэ Англида, Францида болон [...] раильда һануулаа.

Тобшо мэдээсэлнүүд

БУДАПЕШТ, (ТАСС). «Непсабадшаг» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө үедэ Венгридэ шэнэ сэрэг байгуулагдажа байна. Шэнэ сэрэг милициихидтэй хамта Будапешт городой зарим районуудта эмхи гурим сахижа эхилээ.

***

Ноябриин 17-до Венгриин Чепель городто металлургическа ба машина бүтээлгын комбинадай мартеновскэ завод түрүүшын продукци—40 тонно булад хайлуулан гаргаба. Хүдэлмэрилжэ эхилхэ тухай Хүдэлмэришэн-Таряашадай революционно правительствын уряае энэ заводойхид хамагһаа түрүүлжэ дэмжэһэн байна.

***

ДАМАСК, (ТАСС). «Саут аль-Араб» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Израилиин сэрэгүүдэй эзэмдээд байһан Гази гэжэ районой хүн зонһоо Сириин правительство бэшэг абаба. Израилиин засагаархидай араб зонуудые алажа хюдажа, доромжолжо байһан тухайнь хэлэгдэнэ. Тэндэхи зон үлэсхэлэн хооһон, ядуу бэрхэ байдалда ороо.

Үлбэртэжэ үхэхэ ба алуулха аюулһаа арабуудые абарха тушаа түргэн хэмжээ абахыень гуйжа, [...] нютагай зон, Сириин правитель[...] да хандана.

***

ПАРИЖ, (ТАСС). Ноябрии[...] до хүдэлмэришэд Альбер Фе[...] Франсуа Ле Генек гэгшэдые х[...] лүүлгэ Парижда болобо. Тэдэнэ[...] шистска һүйдхэгшэдтэ эсэргүү[...] сэлдэ үхэһэн байна. Тэдэниие [...] мянган хүнүүд үдэшөө. Шанала[...] шуудалай митинг дээрэ Фра[...] Коммунистическэ партиин Ц[...] политбюрогой гэшүүн Фр[...] Бийу, мүн Сена департаме[...] ВКТ-гэй профсоюзуудай нэгэ[...] генеральна секретарь Эжен [...] гэгшэ үгэ хэлээ.

***

ГААГА, (ТАСС). «Де Ваар[...] газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, у[...] СС сэрэгтэ алба хэһэн Клаасс[...] дэг Венгридэ контрреволю[...] буһалгаа хэхын тулада Голла[...] «һайндуратаниие» суглуулһан [...] на. Урдандаа Венгриин баро[...] һан Хажду гэдэгэй толго[...] «Венгриин эрхэ сүлөөгэй түлөө [...] сэлишэдтэ туһалха комитет» га[...] «түлөөлэгшэ» гээшэб гэжэ Кла[...] өөрыгөө нэрлэнэ.

ШАТАР

Шатараар облпрофсоведэй кубок абахын түлөө команданууд хоорондын мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

Үнгэрэгшэ жэлэй чемпион—культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой шатаршад гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай командатай уулзаад, 4:1 гэһэн тоотойгоор илагдаһан байна. Тэрэшэлэн багшанарай командынхид хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай түлөөлэгшэдтэ шүүгдээ.

Тиихэдэ гүрэнэй эмхи зургаануудай, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй шатаршадай уулзалга ехэ һонирхолтойгоор, шанга тулалдаатайгаар үнгэрөө.

Эхэнэр шатаршад Гармаева Бадмацыренова хоёрой наадаһан парти һонирхолтой байгаа. Шатаршан Гармаева нааданай эхилэн сасуу шангаар добтолжо, Бадмацыреновагайнгаа бэрсые долоодохи ябадалдаа абаад, байдалыень муу болгоо. Мүн Пуртов Улановтай наадажа, 37-дохи ябадалдаа шүүбэ. Дүрбэн часай туршада наадаһанай һүүлээр Сампилов — Игумновта, Мамилов, — Самаринда, Мункоев — Малковта шүүгдэһэн байна.

Тиин гүрэнэй эмхи зургаануудай шатаршад 3:2 гэһэн тоотойгоор шүүжэ, хахад финалда наадаха эрхэтэй болобо.

Тэрэшэлэн хоёрдохи группада наадаһан багшанарай профсоюзай шатаршад медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй командые хэбэрэгхэнээр шүүһэн байна. Мүн «Забайкалрыбтрестын» шатаршад зооветеринарна институдай командые шүүгээ.

М. Алексеев.

Электрын мотор тодхогдобо

Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз һаяхан 25 мориной хүсэтэй генераторна мотор тодхобо. Колхозой центр Усть - Киран тосхоной гэрнүүдтэ Ильичын лампочка һаяар ялархань.

Энэ моторой хүсөөр малажалай фермэнүүд электрын галаар хангагдахань. Мүн фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэри, жэшээлхэдэ, тэжээл буйлуулга, тэжээл зөөлгэ механизацилха талаар ехэ юумэн хэгдэжэ байна.

П. Цыдыпылов.

Үбэлэй эхин

(Фенологой тэмдэглэл)

Тала дайда саһан дэгэлээ нэмэржэ, уһа голнууд мүльһэн хүнжэлөөр хушагдаад, жэлэй дүрбэн сагай эгээн утань гэгдэдэг үбэлэй үе эхилбэ. Манай республикада үбэлэй саг 120—150 үдэрэй туршада үргэлжэлдэг. Урда зүгэй аймагуудтай, тала губи нютагуудтай жэшэбэл, хойто зүгэй районуудай үндэр хада хабсагайгаар үбэл эртэ захалдаг юм.

Мүнөө жэлдэ республикын зүүн хойто аймагуудаар октябриин һүүл тээшэ, харин урда ба центральна районуудаар ноябриин тэн багта үбэл боложо эхилээ. Ноябриин 13—14-нэй үдэрнүүдтэ саһан ороо. Эртэ ороһон саһан хүрьһэнэй дулаае барижа, газар зузаанаар хүрэдэггүй юм. Саһанай ехэ байха бүри хабартаа газар шииг нойто ехэтэй байдаг.

Байрын саһанай орохотой хамта шубуу шонхорой, ан гүрөөлэй амидарал эрид хубилдаг, тэжээлэй зүйл олохонь бэрхэшээлтэй болодог. Турлааг, итаг шаазгай, туун, торхируу гэхэ мэтэ шубууд тэжээл бэдэржэ тосхонуудта дүтэ ерэдэг юм. Тарянай узуурта, гол мүрэнэй ольтирогуудта байралһан торхирууннууд буртаг үбһэнэй үрэһэ суглуулан эдижэ, таряаланда ехэ туһатай байдаг. Үргэн тала бага саһатай газарнуудта сагсага, улаан залаата шубууд байралдаг. Ой тайгада эшээлдэг һойр, хура гэхэ мэтэ шубууд хуһанай залаа, залуу нарһанай набша намаа эдижэ амидардаг.

Бэгсэргэ мэтэ мяхаша шубууд хулганаа, хархануудай байралдаг газарта дүтэлжэ үбэлжэнэ.

Баабгай эшээндээ ороод, «нойрсожо» эхилээ. Зумбраа, жэрхэ, доргон гэхэ мэтэ амитад гүнзэгы нүхэндөө оронхой.

Үбэлэй һүниин утада шоныг түлгэд эхэтэйгээ хамта холын замда гаража, шандага, гүрөөл агнадаг, заримдаа хүнэй һууринда дүтэлжэ, малда ородог юм.

Үнэгэн ехэнхидээ хулганаа барижа эдидэг. Заримдаа шубуушье бариха гэжэ һэдэдэг. Торхируу мэтын гэнэн шубууд үнэгэнэй мэхэдэ бэлээр ородог байна.

Ой тайгада саһанай ехээр ороходонь, ута хүлтэй гүрөөлнүүд таруу модотой, саһаар бага газар бэдэржэ, һүрэг һүрэгөөрөө нүүдэг юм.

Ноябрь һарын туршада агнуурай түлэг дундаа үргэлжэлдэг. Үдэр ерэхэ тудам хүйтэржэ, республикын бүхы газар дайда зузаан саһан дахаяа үмдэнэ, Алдарта Байгал далаймнай арюун тунгалаг уһаяа долгилуулжа мэлмэрэн байдаг.

И. Котов.

ҮБЭЛЭЙ ХАРГЫГААР Ф. Сорокиной фотоэтюд.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКО[...] СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

1956 оной ноябриин 21-дэ, үдэшын 7 часта Барилгашадай клуб соо (Госфиларманиин хуушанай байшан, Куйбышевай үйлсэ, 14) ажалшадай депутадуудай городской Соведэй табадахи зарлалай арбан дүрбэдэхи сесси боложо үргэлжэлхэнь гэжэ ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй [...] сэдхэхэ комитет бүхы депута[...] таа мэдээсэнэ.

Городской Соведэй депутаду[...] ерэхэнь зайлашагүй шухала.

Ажалшадай депутаду[...]
Улан-Удын городской Со[...]
гүйсэдхэхэ коми[...]

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын үсэгэлдэрэй номерто, һү һаалгаар түрүү колхозуудай список дотор алдуу гараа. Тэрээниие иимээр заһажа уншаха гэбэл: Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз эдлүүриингээ газарай 100 га бүридэ 7,2 центнер, тэрэ аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз—4,5 центне[...] 1956 оной октябрь һарада һа[...] байна. Энэ алдуу БМАССР-эй [...] дөө ажахын Министерствын хү[...] мэрилэгшын гэмээр гараа.

Редакци[...]

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00919. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №